

ምዕራፍ አራት

የአምልኮ ነፃነት ዋዜማ

ቤተ ክርስቲያን በምድር ላይ እስካለች ድረስ ሙሉ ለሙሉ ከመከራ አርፋ ትደላደላለች ግለት አዳጋች ነው። ኃጢአትን ስለምትዋጋና የዲያቢሉስን ምሽግ ለማፍረስ ሁል ጊዜም በጦርነትና በፍልጊያ ላይ ስለሆነች ድሏ ምሉዕ የሚሆነው የይሁዳ አንበሳ የተባለለት ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዳግም ምፅዓቱ መሽራይቱን ነጥቆ ለዘለዓለም ሲያከብራት ነው።

እስከዚያው ቤተ ክርስቲያን መሰደዷ፣ ቅዱሳንም የመከራው ተካፋይ መሆናቸው ግድ ነው። ቤተ ክርስቲያን ተላዳጅ ትምሰል እንጂ የገሃነም ደጃች እስከማይችሏት ድረስ ብርቱ ነች። ቅዱሳንም እንዲሁ ሐዋርያው እውሎስ እንደመሠከረው፤

«አሳቾች ስንባል እውነተኞች ነን፤ ያልታወቁ ስንባል የታወቁ ነን፤
የምንሞት ስንመስል እነሆ ሕያዋን ነን፤ የተቀጣን ስንሆን አንገደልም፤
ሀዘንተኞች ስንሆን ዘወትር ደስ ይለናል። ድሆች ስንሆን
ብዙዎችን ባለጠተች እናደርጋለን አንጻች የሌለን ስንሆን
ሁሉ የእኛ ነው። (2ቆሮ. 6፥8-10) . . . በሁሉ አንገፋለን
እንጂ አንጨነቅም፤ እናመነታለን እንጂ ተስፋ እንቆርጥም፤
እንሰደዳለን እንጂ እንጣልም፤
እንወድቃለን እንጂ እንጠፋም።
(2ቆሮ. 4፥8-9)

ያም ቢሆን ግን ሐዋርያው ደጋግሞ የሚያረጋግጥልን ከአሸናፊዎች ሁሉ እንደምንበልጥ ነው፤

«በሰው ልግድ ምንም እንኳን የምንመላለስ ብንሆን፣ እንደ ሰው ልግድ አንዋጋም፤ የጦር ዕቃችን ሥጋዊ አይደለምና፣ ምሽግን ለመስበር ግን በእግዚአብሔር ፊት ብርቱ ነው፤ የሰውንም አሳብ፣ በእግዚአብሔር ያውቀት ላይ የሚነሳውን ከፍ ያለውን ነገር ሁሉ እንግርካለን።
(2ቆሮ. 10፥4)

እውነታው ይሄ ስለሆነ ይህ መጽሐፍ በተፃፈበት ዘመን በአንፃራዊ መልኩ ብቻ ከሰደት አርፈናል ማለት ካልተቻለ በስተቀር ቤተ ክርስቲያን ያለመከራ 'ልትኖር አትቻልም' ቅዱሳንም ሰደትን ሸሽተው! ሰደትም ከቅዱሳን ርቆ ለሁልጊዜም መኖር አይቻልም። የደርግ ኮሚዩኒስታዊ አስተዳደር በቤተ ክርስቲያናትና በምዕመናን ላይ ያደረሰው ግፍና መከራ ዘረፈ ብዙ ቢሆንም በአንፃሩ ግን ዘመኑ በእጅጉ ለቤተ ክርስቲያን ግደግና ግብብ፣ ለምዕመናን መንፈሳዊ እድገትና ጥንካሬ ከፍተኛ አስተዋጽኦ አበርክቶ እንዳለፈ አበከር መግለጹ አግባብ ይሆናል። ያለምንም ግጋጎን ዘመነ ኮሚዩኒዝም የኢትዮጵያ ወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናትንና ምዕመናንን እንደ ዘመነ ፈርዖን የእስራኤል ልጆች በተጨነቁ ጊዜ እጅግ እንዲበዙና እንዲጸኑ /ዘጸአት 1:12/ ምክንያት ሆኗል።

ለማንኛውም የደርግ ሥርዓት መሸተበት የኢህአዴግ መንግሥት በትረ ሥልጣኑን ከጨበጠበት ከግንቦት 1983 ዓ.ም. ግግሥት ጀምሮ አንፃራዊ የሆነ የዕረፍት «ግንነት» ቤተ ክርስቲያን ግግሥቷ እውነት ነው። ክርስቲያኖችም ከመሳቀቅና ከመሸግቀቅ አርፈው ቢያንስ በሁሉም አካባቢ ለማለት ድፍረቱ ባይኖርም በብዙ አካባቢዎች አምልኮአቸውን ያለስጋትና ያለመሸግቀቅ እያከናወኑ ይገኛሉ። በመከራው ውስጥ ተፈትናና ነጥራ የወጣቸው ቤተ ክርስቲያን በእውነትም በጊዜያዊው ነፃነት ለዚህ መልክ በጸጋ እያብረቀረቀ ይሆንን? የመፃዛዊ ሽታ ባለፉት ስምንት ዓመታት ምን ይመስል ነበር? በነፃነቱ ዋዜማ ቤተ ክርስቲያንን የተጋረጡ ተግዳሮቶች ምንድን ናቸው?

እነዚህን መልክ ብዙ ጥያቄዎች እየመዘዙ በቂና ምክንያታዊ ትንታኔዎችን እንዲሰጡ ለቤተ ክርስቲያን ታሪክ ጸሐፊዎች የቤት ሥራውን በማቆየት (ይሄ ቅጽ በተዘጋጀበት ወቅት ላይ በውጪና በውስጥ ያሉት ሁኔታዎች ታሪክ ሊሰኙ የሚበቁበት ወቅት ላይ አይደሉምና) ለመነሻነት እንዲያገለግል ብቻ በሚቀጥሉት ክፍሎች ጥቂት ዘላለሞችን በመምረጥ ቢያንስ የዕለት ተዕለቱን ገጠመኞቻችንን እያነሳን በሁሉም ዘርፍ ለነገሮቹ ታሪክ ዘጋቢዎች የመንደርደሪያ ሃሳቦችን ለመፈንጠቅ ይሞክራል። ሌሎች ቀሪ ሥራዎችን ትውልድ በራሱ ዓይን እንዲመለከተው፣ እንዲመረምረውና እንዲተቸው ቢያሻም እንዲያ ሞግሰው አደራውን እናስተላልፋለን።

ሳቅና እንባ የነፃነት ማግሥት ድብልቅ ስሜት

(ከ1983 - 1992 ዓ.ም.)

«... እነሆ ከረዎት አለፈ፣ ሄናቸው አልፎ ሄደ።
አበቦች በምድር ላይ ተገለጡ። የዜግ ጊዜ ደረሰ።
በለሉ ተፈፊ ወይኖች አበቡ።
በዓለት ንቃታትና በገደል መሸገጊያ ያለፈ ድምፅ ስን አሰግጧል።
(መጋ. 2:11-14)

የቀደምት ዘመናትን የቤተ ክርስቲያን፣ የመንግሥት ሥርዓቶችንና የሀገር መሪዎችን ታሪክ ለመጻፍ ለታሪክ ጸሐፊዎች ችግር አይደለም። በዛሬ ላይ ቆሞ ትናንትን አሻግሮ በብዕር ለማመልከትም ሁኔታዎች ከባድ አይሆኑም። ምክንያቱም የጠላላ መረጃና የሰከነ ማመሳከሪያ ማግኘቱ አይከብድምና። በኢትዮጵያ ሁኔታ የሀገርንም ሆነ የቤተ ክርስቲያንን ታሪክ ለመጻፍ የሞከሩት አንዳንድ የሀገሪቱ ምሁራን ግን ሁኔታዎችን ለመጻፍ የሞከሩት በአንድ ውሱን አቅጣጫ ላይ ብቻ በማተኮር ይመስላል። የግጥምጥሞሽ ጉዳይም ይሁን የዕድል ጉዳይ ብቻ ባለፉት ዘመናት ሀገሪቱን ለማስተዳደር ዕድሉ የጠማቸው መሪዎችን በሙሉ በሕዝባቸውም ሆነ በታሪክ ጸሐፊዎች የተወደሱትና «ነፃነት» የተባሉት በሥልጣን ላይ በነበሩባቸው ዓመታት ብቻ ነው። ከዚያ በተረፈ ግን ሥልጣናቸው አብቅቶ ከመንበራቸው ገና ዞር ከማለታቸው፣ አንቱታው ተረስቶ ማዕረጋቸው በ«አንተ» ይተካል። ከከፋ ተግባራቸው ጎን ለጎንም ያከናወኗቸው መልካም ተግባራት ሲጠቀሱ እጅግም አይስተዋልም። ብቻ የጋጠሙትና የበደላቸው ኮርጂ ተመርጦ «ከፋ ከፋው» ድርጊታቸው ብቻ አደባባይ ላይ ይዘረገፋል፤ በታሪክ ገጾችም ላይ ይጻፋል። ምናልባት መሪዎችንን አልቅስን ለመቅበር ያልቻልን ሕዝቦች በመሆናችን ይሆንን? ወይም ከግንኙነትም ሀገር ይልቅ የገዙንን ነገሥታትና መሪዎች አደባባይ ተሰብስበን በክብር ተተብለን በክብር ስላልተሰናበትናቸው እንደሆነን? አንድ ጸሐፊ የቅርቡን ዘመን የመሪዎችንን ፍፃሜ እንደሚከተለው ይገልጹታል፤

ከዘመነ መግባቱን ፍፃሜ ወዲህ የመጡት የኢትዮጵያ መሪዎች በሥርዓት ተለቅሰዋቸው በሥርዓት አልተቀበሉም... ቴዎድሮስ ከመቅደሳ ተፈሪ ላይ ሆነው ነው የናቶት እንግሊዝ «እጅግ ይሰጡ» ያላቸው። አጤ የሕንሰም... ትልልቅ ጦርነት አሸንፈው መተግ ላይ ወደቱ በደንብ አልተሰቀሰላቸውም። የአጤ ምኒልክ ሞት ለሁለት ዓመት ከሕዝቡ ተሸሽተ ተገደው ለትሶ በጊዜው አልተደረገላቸውም። በወቅቱ ደብልጥ የታሰበው

ከንግሥት ዘውዴቱ ሞት ይልቅ በራሳ ተፈሪ የንግሥ ሥነ-ሥርዓት ዝርዝርና ተብራቸው እንዳይሆን እንዳይሆን ዝር ይባላል። . . . አጤ ኃይለ ሥላሴ ከሰደት እንደተቀበሉ ድፍን ኢትዮጵያ ጭንቀት በራሳ ተፈሪ ይባላል። ይህም እንደ አጥተን እንስሳቸው ይል ዝርዝር . . . እንሆይ በመጨረሻ ላይ እንደ እንግሊዝ ንጉሥ ሊር (የወርደት አፈኝ) ገጠማቸው¹⁹²

የዘመነ ኮሚኒዝም መሪ የነበሩት የኮሎኔል መንግሥቱ ኃ/ግርያም መጨረሻም ያግረ አልሆነም። «እንዴት ነበር?» ብሎትውልድ ሊጠይቅ ስለግብርና በጸሐፊው ግንዛቤ መሠረት ለክርስትናና ለክርስቲያኖች የነበራቸውን አጽምና አመለካከት ብቻ በተመለከተ በርካታ ሰዎች በግሉግ መብት አካሄድ ታሪካቸውን በታሪክ በማነፃፀር መደምደም ይቻላል።

የሮግው አምስተኛ ቄግር የነበረውን ንጉሥ ኔርንና (ከ54-68)¹⁹³ ኮሎኔል መንግሥቱ ኃ/ግርያምን (ከ1967-1983) የግራምሳስቷቸው በርካታ ግርድፍ ባህርያትን መጥቀስ ይቻላል። ሁለቱም መሪዎች በመጀመሪያዎቹ የአገዛዝ ዓመታት ለክርስቲያኖችና ለክርስትና የነበራቸው አመለካከት በጎ ነበር። ይህ በጎ አመለካከታቸው የቆየው ግን ለሦስት ዓመታት ብቻ ነበር።

ንጉሥ ኔር ድንገት ከመረት ብድግ ብሎ የታላቋ ሮማ ዋነኛ ጠላቶች ክርስቲያኖች ናቸው በግለት በአደባባይ በማወጃ ክርስቲያኖች የተባሉ በሙሉ እየታደኑ ለአንበሳ ተወረውሩ። በእርግጥ የአንበሳ ቀዳ እየተጠቀሰሉ ለጨካኝ አውራጆች ተሰጡ። ከፋና ተናካሽ ውሻዎች እየተለቀቀባቸው የግፍ አገዳደል ተገደሉ። በእሳት ተቃጠሉ፤ ኔር ራሱ በዘመናዊ ሁኔታ ባስገነባው ኮሎሲየም በግባል የስፖርት መጫወቻ ሜዳ ውስጥ ተሰብስበው ተሰየቱ፤ በአውራጆች ተበጫጫቱ፤ እየተሳደዱም በሰይፍ ስለት ወደቁ። ሐዋርያው ቅዱስ ዴፕሮስም በንጉሥ ኔር ዘመንና እጅ «እንደ ጌታ መሰቀል ከብሩ ይበዛብኛል። መልካም ፈቃዳችሁ ቢሆን ቁልቁል ተስቅሎ ልሙት» በግለት እንደተሰዋ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ጸሐፊዎች ያረጋግጣሉ። ሐዋርያው ቅዱስ ዴፕሮስ ያለፈበትንና ያገኘ እንደ አሳት ወላፊን የግረጃውን መከራ አስመልክቶ በየሀገሩ ለተበተኑት መፃህፍቶች የጻፈላቸው ግጽናኛ በእንደኛ ዴፕሮስ መጽሐፍ ውስጥ እንደግሉተለው ተጠቅሷል፤

¹⁹² ጢያ ሙጽሐት፤ ቅጽ 6 ቁጥር 11/1901፤ ገጽ 7
¹⁹³ Tim Dowley, (Organizing Editor), *A Lion Handbook of Christianity*, 1977, PP. 85, 120 and T. Alto Bryant, (editor), *The new compact Bible dictionary*, Michigan: 1967, PP. 395-396

ወዳጆች ሆይ፤ በእናንተ መካከል እንደ እሳት ሊፈትናችሁ ስለሚሆነው መከፋ ድንት ነገር እንደመጣችሁ አትደነቱ፤ ነገር ግን ክብሩ ሲገለጥ ደግሞ ሐሴት እያደረጋችሁ ደስ እንዲላችሁ በክርስቶስ መከፋ በምትካፈሉበት ልክ ደስ ይበላችሁ። ስለ ክርስቶስ ስም ብትነቱ የክብር መንፈስ የእግዚአብሔርም መንፈስ በእናንተ ላይ ያርቅልና ብፁዓን ናችሁ። (1ኢፐ. 4፡12-14)

ሐዋርያው ቅዱስ ኢውሎስም የተሰየው በዚሁ በርግዊው ቄሳር በኔር ዘመን እንደሆነም ይታመናል። ሐዋርያው ኢውሎስ ስለእምነቱ ከመለዋቱ ከጥቂት ጊዜያት በፊት በንጉሡ የፍርድ ወንበር ፊት ቆሞ የተናገረው ንግግር በሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ ውስጥ ተጠቅሷል፤

እተረድበት ዘንድ በሚገባኝ በቄግር ፍርድ ወንበር ፊት ቆሜአለሁ። አንተው ደግሞ ፈጽመህ እንደምታውቅ . . . ምንም አልበደለሁም። እንግዲህ በድዩ ወይም ሞት የሚገባውን ነገር አድርጌ እንደሆነ ከምትልዩን አልልም፤ እነዚህ የሚከሱኝ ክስ ከንቱ እንደሆነ ግን ለእነርሱ አሳልፎ ይስጠኝ ዘንድ ግንም አይችልም፤ ወደ ቄግር ይገባኝ ብያለሁ። (የሐዋ. 25፡10-11)

ቄግር ለኢውሎስ ክርክር ደንታ ስላልነበረው ፍትህ ነፍነት ሕይወቱን ለወንጌል እውነት ሲል አሳልፎ ሊሰጥ ግድ ሆነ።

ንጉሥ ኔር ከአብደቱ የተነሳ በርም ከተግ ውስጥ የድሆች መኖሪያ የነበረውን ጎስቋላ መንደር እያቃጠለና በቃጠሎው ብርሃን እየታገዘ በበገና ዝግሬ ሃሴት ያደርግ ነበር። «ምነው ይሄ ሕዝብ አንድ አንገት ብቻ በኖረውና በጎራዴ በተላሁት!» በግለትም ምኞቱን ገልጽዋል። ኔር ለክርስቲያኖች ከነበረው ጥላቻ የተነሳ እንደ ውሻ እየታደኑ እንዲገደሉ ፈርዶባቸው ነበር። ክርስቲያኖችም መኖሪያቸውን በዋሻና በምድረ በዳ ውስጥ እያደረጉ መጸተኞች ሆነው ከአምላካቸው ጋር ተጣበቁ እንጂ አልጠቱም። በዙ እንጂ አልተነሱም። ከሁሉም በላይ የወንጌሉን እውነት ይዘው ወደ ተለያዩ የዓለም ክፍሎች በመበተናቸው መከራው የምሥራቹን ቃል እንዲያበስሩ አስችሏቸዋል (1ኛ እና 2ኛ ኢፐርሰ)። ኔር በአስራ ሰባት ዓመቱ ነገሶ፤ አሥራ አራት ዓመታት ርምገ አስጨንቆና በወላሳ አንድ ዓመቱ የግንቦት ወርን እንዳገባደደ ብዙ የመፈንቅለ መንግሥት መካከል ይደረግበት ጀመር። በመጨረሻም የራሱ ወታደሮችና የአካባቢው አውራጃ መሪዎች ስለአመጹበት የመንግሥቱን መናጋት እንደገና በእግሩ ግቆም ስለተሳነው ከርም ከተግ ሸሽቶ ሊያመልጥ ሊሞክር ከወታደሮቹ በአንዱ እጅ በመውደቁ በውርደት ተገደለ። በዚያ ሁሉ አስጨናቂ የኔር ዘመን ክርስትና እጅግ ተስፋፋ

እንጂ አልቀጠጠም! ቅዱሳን ከእሳት ተነጥቀው ወጡ እንጂ አልተሸነፉም። የኔሮ ስደት ለክርስቲና መስፋፋት እንደ ትልቅ ምክንያትነት ይጠቀሳል።

ኮሎኔል መንግሥቱ ኃ/ማርያም ከሮማው ንጉሥ ኔሮ ጋር ጥቂት ተመሳሳሎ አላቸው የሚሉ ሰዎችም አልጠፉም። ሥልጣን በያዙ ሰዎች ልዩ አክብሮት የነበራቸው ለክርስቲያኖች ነበር። በየቀበሌው፣ በየገበሬው ማኅበርና በልዩ ልዩ ኃላፊነቶች ላይ አማኞች በመንግሥታቸው ሥርዓት ውስጥ ያለገደብ እንዲሳተፉ ተፈቀደ። ይህን መሰሉ የሜጉሳ ፍቅር የሰነበተው ግን ለሦስት ዓመታት ብቻ ነበር። ለክርስቲና ፀር ለሆነው የኮሚዩኒዝም ሥርዓት የሀገሪቱን በሮች በአራት ማዕዘናት ወለል አድርገው ሲከፍቱ በአንፃሩ ደግሞ የጸሎት ቤቶች በሙሉ እንዲዘጉ ተወሰነ። የአምልኮ ቤቶችን መዝጋት ብቻ ሳይሆን ክርስቲያኖች በሙሉ ለሚያራምዱት የኮሚዩኒዝም ሥርዓት ፀር መሆናቸው በይፋ ተነገረ። የንጉሥ ኔሮን የተፋፋመ የመሰለ የስደት ፈሊጥም በኢትዮጵያ ምድር ከዳር ዳር ተለኮሰ።

የሥርዓቱ ካድሬዎች ቅዱሳንን በማሰቃየት፣ በመግረፍና ደማቸውን በማፍሰስ ሀሴት አደረጉ። ሽቅብ አንጋጠውም! «ከሁሉም በላይ አብዮቱ! ተፈጥሮን በቁጥጥራችን ሥር እናደርጋለን! ለማንም ለምንም በማይባገረው ሠራዊታችን እንመካለን!» በማለት መፈክር አስፈክሩ። የክርስቲና እምነት ተከታዮችን ብቻ ሳይሆን የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን ጭምር አሰቃቂ የሕይወት ጥፋት ፈረዱባቸው! የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ የነበሩት ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስና የወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን መካነ ኢየሱስ ዋና ጸሐፊ የነበሩት ቄስ ጉዲና ቴምሳ አሰቃቂውን የሞት ጽዋ የተጎነጩት በአሰቃቂ አገዳደል እንደነበር ከ1983 ዓ.ም በኋላ በተለያዩ መገናኛ ብዙኃን ተገልጽዋል። የሃይማኖት መሪዎችም ሆኑ የሃይማኖት ተከታዮች የስብዕናቸው ክብር ተገፎ ተዋረዱ፣ ተሰቃዩ፣ ተገደሉ። ቀደም ሲል ለመጥቀስ እንደተዋከረው ሁሉ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን መሪዎችም ሆኑ የሌሎች አብያተ ክርስቲያናት ሁኝቶች በመንግሥቱ ኃ/ማርያም የሥልጣን ወንበር ፊት እየቀረቡና ደብዳቤ እየፃፉ! «የፍትህ ያለ!» እያሉ ቢጮሁም ሊያዳምጧቸውና ጆሮአቸውን ሊያውሷቸው አልፈቀዱም።

የክርስቲያኖች ስደት፣ መከራና እንግልት ከመብዛቱ የተነሳ ቅዱሳን እንደ ዘመነ ኔሮ በየዋሻው ውስጥ እየተደበቁ (ቀደም ባሉት ክፍሎች ውስጥ የተጠቀሰውን ጎፋውን የዛኪሪ ዋሻና የቃለ ሕይወት ቤተ

ክስቲያንን ምዕመናን አስደናቂ ታሪክ ያስታውሷል) አምላካቸውን ለማምለክ ተገደዋል። የወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት ደጃፎች (ከጥቂቶች በስተቀር) በሙሉ ተዘግተዋል። ብዙ ወገኖቻችንም ሀገራቸውን ጥለው ለመሰደድ ተገደዋል። የተሰደዱትም መጻተኞች ልክ እንደ ዘመነ ጲጥርስ የምሥራቹን ቃል ይዘው በመውጣታቸው ኢትዮጵያዊያን ያልደረሱበት የምድር ጫፍ ቢኖር ጥቂት ነው ተባለ። የኢትዮጵያ ወንጌላዊያን ክርስቲያኖች ኅብረት ያልተመሰረተበት አህጉርና ሀገር ቢኖርም ውስን መሆኑን የተደመጡት ሪፖርቶች አረጋገጡ። የዘመነ ኮሚዩኒዝም የመንግሥቱ ኃ/ግርያም ገፍ የምላበት አስተዳደር ቢጠነከርም የደህንነቱ አዋጅ ችቦ ግን በሁሉም አቅጣጫ ተለኮሰ። ቅዱሳን ወደ አምላካችን መንግሥት እንዲፈልሱ ከፍተኛ የሆነ አስተዋፅኦ አበርክቷል። ቤተ ክርስቲያንን ባስጨነቁት መጠን ግን አብዝተዋታል። በግፈኞች ርምጃ የቅዱሳን እንባና ደም በፈለሰባቸው አካባቢዎች ሁሉ ቤተ ክርስቲያናት ተተክለዋል። የቅዱሳን ፋጥር እልፍ ጊዜ እልፍ በዝቷል።

በመጀመሪያይቱ የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ላይ በርግ ቀላርች አማካይነት የተንቀለቀለውን የመከራ እቅንና የጭካኔ ተግባርች ያጠናውና የመረመረው ቀዳጊው የሁለተኛው መተ ክፍለ ዘመን የላቲን የሥነ-መለኮት አባት የሆነው ተርቶሊየን «የለማዕታት ደም የቤተ ክርስቲያን ሕያው ዘር ነው» ግለቱ ይነገርለታል። የዚህ ታላቅ ሰው ጥቅስ ለዘመነ ኮሚዩኒዝም የኢትዮጵያ ክርስቲያኖች መከራ ቢጠቀስ አግባብ ነው።

ገና ያልመሸበትን የሀገርና የሕዝብ ታሪክ በድፍረት ለመዳፍ መዋከፍ ምን ያህል ሊከብድ እንደሚችል መገመት አያገትም። የታሪክ ጸሐፊዎች ሁኔታውን እየተከታተሉ በግስታወሻ ደብተራቸው ላይ እየጻፉ ባሉበት ወቅት ላይ አላግባብ ፈጥሮ መቅደም ያስፀትባልም። ያስጠይቃልም። ስለሆነም ስላለንበት ዘመንና የመንግሥቱ ኃ/ግርያምን በትረ ሥልጣን ስለነጠቀው ስለ ዘመነ ኢህአዴግ የፖለቲካ አካሄድና የሃይማኖት ፖሊሲ በስፋትና በዝርዝር በታሪክነቱ ጠልቆ ለመመርመርና ለመተንተን ጊዜው ገና ስለሆነ ለመቃኘት የሚጥከረው የምልክታ ያህል ብቻ ይሆናል። የታሪክ ዝግጅቱ አደራና ከባዱ ሥራ ለነገው ጦርተረኛ ትውልድ ቢተላለፍ ይበልጥ የተሻለ ይሆናል።

ከ1983 ዓ.ም. ጀምሮ ሀገሪቱን በግስተዳደር ላይ ያለው የኢህአዴግ መንግሥት በሃይማኖት ላይ የተከተለውን ፖሊሲ አስመልክቶ በሽግግር መንግሥቱ ፖርተርም ላይ ሆነ በሕገ-መንግሥቱ ሰነድ ላይ

የሰፈረው አንቀጽ፤ «ማንኛውም ሰው የፈለገውን ሃይማኖት የመከተል መብት መብት አለው» የሚል ጽንሰ ሀሳብ የያዘ ነው።

ይህ እምነትን በነፃነት የመተግበር መብት እንዳለፉት ሥርዓቶች ሁሉ በወረቀት ላይ ብቻ የሠፈረ እንዳልሆነ ግን ሂደቱና እውነታው በትክክል እየጠቀመ ነው። ቀደም ሲል ለመጥቀስ እንደተሞከረው የደረሱን የአፈ ታሪክ ወገኖች የታሪክ ገጾች፤ «የቀደመውን የመንግሥት ሥርዓት ሙሉ ለሙሉ እንድንኮንን» ተፅዕኖ ቢያደርጉብንም ትክክለኛውን እውነታ ለመደበቅ ግን ህሊናችን አይፈቅድልንም። በአምላካችንም ፊት ምሥጋና አልባ ትውልድ ያሰኘናል።

አዲሱ መንግሥት ሥልጣን ላይ ከወጣ ማግሥት ጀምሮ በሃይማኖት እኩልነቶች ጉዳይ ላይ የተቻለውን የበጎ ጀምር መሠረት ጥሏል። ከ1983 ዓ.ም. ጀምሮ የተዘጉት የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናትና የሌሎች ወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት ህንፃዎች አብዛኞቹ ተከፍተዋል። በትምህርት ቤትነትና በአንዳንድ መንግሥታዊ ተቋማት የተያዙትና ሳይከፈቱ የቀሩት ጸሎት ቤቶች ቢኖሩም ቁጥራቸው እጅግ አነስተኛ ነው። በየትኛውም ክልል፣ በማንኛውም አካባቢ በተፈለገው ሰዓትና ጊዜ የግልና የቡድን አምልኮ ሥርዓትን ለመፈፀም ቢያንስ ይህ መጽሐፍ እስከተጻፈበት ጊዜ ድረስ የጎላ ችግር አልገጠመም።

በአደባባይ ለማምለክ፣ የቀበሌዎችን፣ የታናናሾችንም ሆነ የሀገሪቱን ታላላቅ የሆኑል ቤቶችን፣ የመንግሥታዊ መ/ቤቶችን የመሰብሰቢያ አዳራሾችን፣ የኳስ ጫዳዎችንና አደባባዮችን ለተለያዩ መንፈሳዊ ፕሮግራሞች ለመጠቀምና ለመገልገል በሮች የተከፍቱ ይመስላሉ። ይህን መሰሉ የሰፋ የአምልኮ ነፃነት በቀደምት ታሪካችን ተፈጽሞ ነበር ብሎ ለመመስከር ይከብዳል። ዝግሬውና አምልኮው በየቤተ ክርስቲያናቱ በነፃነት እየተካሄደ ነው። የልማት እንቅስቃሴዎችና የተራድኦ ፕሮግራም ጀምሮች አካሄድም በየቤተ ክርስቲያናቱ ነፃና ጤናማ ይመስላል። ቤተ ክርስቲያናት በራሳቸው ችግር፣ በመሪዎች መደንቃቀፍና በምዕመናን የርስ በርስ መገኛሽም ሳቢያ ራሳቸውን በራሳቸው እየጠለፉ የውስጥ ህመምተኛ ከመሆናቸው በስተቀር የውጭው ተፅእኖና ጫና እየቀነሰ የሄደ ይመስላል። የአምልኮ ነፃነት ተገኝቶ የቅዱሳን ሳቅ በገነነበት ሰዎን በአንፃሩ ደግሞ በተገኘው የነፃነት አረም ምክንያት ቅዱሳን በተሰበረ ልብ ውስጣቸው እየደማ እንባቸውን ያፈሰሱባቸው አጋጣሚዎችም ብዙ ናቸው።

አንዱና ተዳጊው የድህረ ነፃነቱ ተገዳርት የግዝተለውን ይመስላል። ከ1983 ዓ.ም. በኋላ የአብያተ ክርስቲያናት ቁጥርና የምዕመናን አህዝብ በከፍተኛ ሁኔታ ግደጉ ርገጥ ነው። ወንጌል በነፃነት ተሰብኳል። ሰግያዊ የዝግሬ ጠል ምድሪቱን አለምልጋታል። የመከራውን ዘመን በተለያዩ ሀገሮች ውስጥ ዞር በግለት ተሸሽገው ካለፉ በኋላ፣ በነፃነቱ ዋዜግ ተሸተዳድመው በመምጣት «የእኛንም አገልግሎት ተቀበሉ» በግለት ጥያቄ ያኙጎደጉዱት ሁሉ በጥያቄያቸው መሠረት መስተናገዳቸው አይታበልም። ሚኒስትሪና ቤተ ክርስቲያን እከፍታለሁ ያሉም በዋና ዋና ከተሞች ውስጥ ፈቃድም ግረፊያም አላጡም። አምላካችን የሕዝቡን እንባ አብሎ የሁሉም ፊት የፈካበት ዓመታት ቢኖሩ ያለፉት ስምንት ዓመታት ነበሩ ቢባል ዋሾ አያስኝም።

በዚህ መሃል ገን የምዕመናንን ልብ የግያቶስል ክስተት በየበታው መደመጡ አልቀረም። የሰው ልጅ በድን ግረፊያ ያጣበት ዜና፣ የተቀበረውም አስከሬን ተቆፍሮ እንዲወጣ፣ እንዲጣልና እንዲታጠል የተደርጉባቸው አካባቢዎች በርካታ ናቸው። ይህን መሰሉ አላዛኝ ኢሰብአዊ ድርጊት የግራጸመው ደገም የክርስቶስን ስም ተሸከሚያለሁ በምትለው የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን መሪዎች፣ አገልጋዮችና ካህናት አጋፋሪነት መሆኑ ሁኔታውን ይበልጥ ውስብስብ አድርጎታል።

ዘመነ ኮግዩኒዝም ህያዋንን እያሳደደ ግረፊያ አሳጣ። በዘመነ ኢህአዴግ ደገም የክርስትና ሃይማኖት ተዳጊ ተከታዮች ነን የግሉት ካህናት የሰውን ልጅ በድን እያሳደዱ ግረፊያ አሳጡት።

የኢትዮጵያ የሽግግር መንግሥት ከተመሠረተበት ከሰኔ 1983 ዓ.ም. ጀምሮ ይህንኑ መሠረታዊ ችግር ለግስጦገድ ከፍተኛ ጥረት ተደርጓል። የየክልሉ መንግሥታዊ መጥቅሮችም ሁኔታውን በቅርብ እየተከታተሉ በሙት በድን ላይ የግደረገው መላለት እንዲገታ ተደጋ ጋግ ደብዳቤዎች ጽፈዋል። መመሪያዎችም ቁልቁል ፈለገዋል። ለአብነት ያህልም ግንቦት 14/1984 ዓ.ም. ከጠቅላይ ሚኒስትሩ ልዩ ጽ/ቤት ለሃያ ስምንት ራስ ገዝና አስተዳደር የአካባቢ የሽግግር መንግሥት ተወካዮች የተላለፈው ትዕዛዝ የግዝተለውን ሃገብ ይዞ ነበር!

... በአንዳንድ ሥፍራዎች ፀረ ሰላም ጋይሎችና በሃይማኖቶች እኩልነት የግያምኑ ገለልዎችና ቡድኖች ከአገርሉ እያንት የተለየ እያንት ተከታዮች በሆኑት ላይ አለመገባባትና ያልሆኑ ትሪኔ በመፍጠር ለሰላምና ለመረጋጋት ጠንቅ የሆኑ ሁኔታዎች እንዲፈጠሩ ምክንያት መሆናቸው ተደርሰበታል። በአንዳንድ አካባቢዎች ደገም የሃይማኖትን እኩልነትና የቻርተሩን መንፈስ በግጥ ሳልተረዱት ከፍሎች አድግ አነሳሽነትና ፀረ እኩልነት አዳድ የተገነ

በሌሎች እያንተ ተከታተኝ የመታወርና የሰብዓዊ ቦታ እንዲያውጣቸው እስከግድረግ እንደተደረሰላቸው ሰግጦት ተቸዷል። . . . ፀረ ሰላም አድም እስከሌለው ድረስ የእያንተ ነፃነት ሙሉ በሙሉ የተከበረ መሆኑ ታውቆ ከዚህ ውጭ ይህን በግብርና ግንኙነት ዓይነት ፀረ እያንተ እንቅስቃሴ ላይ የሸገገረ መንግሥቱ አካላት አስረላጊውን ጥንቃቄና ልጥጥር በግድረግ ህጋዊ ርዕዮቻች እንዲወሰዱ።

የኢትዮጵያ የሪፖርት ግንኙነት
የጥቅም ግንኙነት አገልግሎት
The Transitional Government of Ethiopia
Office of the Prime Minister

21 OCT 14 1984

Index

10

444 —
2-2 34

1

2000

TEL)

~~SECRET~~) 21675

በገንዘብ ለውጥ ላይ ባለው ጥቅም

348:- 01098 1295 FF = 000. 0911

900 000 000 000

[illegible]

ዛረ የዘገየ ግሥት ባለፈው ጾር ዙሪያ በተጠለፀ የባባረተ
ግሥት በሰላም መባቸውን በግልጽ ማረጋገጥ የባለፈውን ግሥት
በሰላም መባቸውን በግልጽ ማረጋገጥ የባለፈውን ግሥት በሰላም መባቸውን

[illegible]

44-4261-552030

7.24 } 1991
7.25 }

ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED

አንደተደረሰው ለግዛቱ ተቀላቅሏል፡፡ ይህ ሁኔታ ዛሬ የኢትዮጵያ ሕዝቦች
በተገናጸፉት ከግብርና ጋር የሚከራከሩ መብቶች አካል በጥንቃቄ እየተ
መለከተ ተግባራዊነት ሊኖረው አይችልም፡፡

በጋራ ወጪው ላይ ለግዛቱ የሚከፈልው ክፍያ ፀረ ሰላም
አይደለም ለሕዝብ ልዩነት የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡ ለሕዝብ ልዩነት የሚከፈልው
ክፍያ ከዚህ ወጪ ይህን በግብርና ጋር የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡ ፀረ ሰላም
በጋራ ላይ የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡ ለሕዝብ ልዩነት የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡
በግብርና ጋር የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡ ለሕዝብ ልዩነት የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡
በጋራ ላይ የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡ ለሕዝብ ልዩነት የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡

ገቢዎች

- ለግዛቱ ተሰጥቶ ለሕዝብ ልዩነት የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡
- ለሕዝብ ልዩነት የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡ ለሕዝብ ልዩነት የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡
- ለሕዝብ ልዩነት የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡ ለሕዝብ ልዩነት የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡
- ለሕዝብ ልዩነት የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡ ለሕዝብ ልዩነት የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡

አካል አበባ

ከሠላም ታ ጋር

በጋራ ላይ የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡ ለሕዝብ ልዩነት የሚከፈልው ክፍያ ነው፡፡

የአካል አበባ ቤተ ክርስቲያን ምላሽ ግን ክርስቲያኒያዊ ርዕሰ ጉዳዮች
የተስተዋለበት አልሆነም፡፡ «መንግሥትና ሃይማኖት የተለያዩ ናቸው»
የሚል አጭር የሚያራምደው መንግሥት የፖለቲካውን ሥርዓት በግዛቱ
ቀሩ ከፍተኛ ኃላፊነትና አጣጣሪ ሥራዎች ላይ የተጠመደ ሆኖ ላለ
ለሃገሪቱ ጉዳይ ፈጣንና አፋጣኝ በጎ እርምጃ ለመውሰድ ተሳጢሮ ሲሆን
በአንጻሩ ደግሞ የክርስቲያኑን መንግሥት ለግዛቱ ሥልጣን ተቀብሎ
የምትለዋ ቤተ ክርስቲያን በክርስቲያኑ ደግ ተዋጅተው ያገዱ የሰማያዊ

መንግሥት ወራሾች የሆኑትን ምዕመናን ማሳደድና ለበድን ማረፊያቸው የሚሆነውንም ሦስት ከንድ መሬት መንፈሳ ፅንቆቅልሽ ነው።

ይህንን እውነታ ሊያረጋግጥ የሚችለውን ማስረጃ እንደሚኮ
መጥቀስ ይቻላል። ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ርዕሰ ሊቃ፣
ዘኢትዮጵያ የ3ኛ ዓመት በዓለ ሲመታቸውን ባከበሩ ማግሥ፣
መጽሐፍ ጽፈዋል ወይም አጽፈዋል። የመጽሐፉ ርዕሰ «ሃይ
የለያየንን መቃብር አንድ አያደርገንም» የሚል ነው። የመጽሐፉ ዋነኛ
ትኩረት በመቃብር ቦታ ላይ ያነጣጠረ ሆኖ፣ የሂላማውም ማዕከላዊ
ጉዳይ የወንጌላዊያን አማኞች ናቸው። የመጽሐፉ መግቢያ ሃሳብ ይህንኑ
ያረጋግጣል፤

መጽሐፉ የታተመበት ዋና ምክንያትም በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ
ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያንና በተለያዩ የመጪ እምነት ተከታዮች መካከል
ያለውን የመካነ መቃብር ልዩነት አስመልክቶ የቤተ ክርስቲያናችንን
አቋም ለመግለጽ ነው።¹⁹⁵ በማለት በመግቢያው ሃሳብ ከተንደረደረ በኋላ
የመጽሐፉ ዋናው ሃሳብ እንደሚከተለው ተብራርቷል፤

በመካከላችን ልዩነት መኖሩ እየታወቀ በአሁኑ ወቅት የመጪ ሃይማኖት
ተከታዮች በየቦታው በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ለበካ
ውስጥ መካነ መቃብር ይሰጠን በማለት የሚፈጥሩት ውዝግብ ለዘመናት
በማገበራዊ አንድነት ጸንቶ በሰላም የኖረውን ሕዝብ ለመከፋፈልና ለማበጣበጥ
ካልሆነ በስተቀር ሌላ ትርጉም ሊሠጠው አይችልም። በዘመናችን ጊዜ ወለድ
የሆኑ የላዩ ላዩ እምነት ተቃዋሚዎች የነሱ ደጋፊዎች በሆኑ አንዳንድ የወቅቱ
የአካባቢ ባለሥልጣናት እየተረዱ በአገሪቱ ውስጥ የነበረውንና የቆየውን የሕዝብ
ክርስቲያን ሰላማዊ ሕይወት ለማናጋት በግልና በቡድን ከሚያካሄዱት ዘመቻ
የተነሳ በመካነ መቃብር ምክንያት በተለያዩ የሀገሪቱ ክፍሎች በብዙ ቦታ ችግር
እየተፈጠ ነው።¹⁹⁶

የሚለው የፓትርያርኩ እምነት በጽሁፍ አቤቱታ ብቻ ሳይገታ፤
ቁጣው ወደ ተግባር እርምጃ የተለወጠባቸው አካባቢዎች በርካታ ናቸው።

በጉራጊ ዞን በጉመር ወረዳ፤ በቸህ፤ በኤነርና በእንሞር ወረዳዎች
ከ27 የሚበልጡ የቃለ ሕይወት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያናት ሲገኙ
የምዕመኑም ቁጥር በብዙ ሺህዎች የሚቆጠር ነው። በእነዚህ አካባቢዎች
የመቃብር ቦታ ችግር ስለነበር የአካባቢው አስተዳደር ለዚህን መሰሉ
አካባቢ ጉዳይ ቅድሚያ በመስጠት የቀብር ቦታ በመከለል ለወንጌል አማ
ኞቹ ክርስቲያኖች እንዲሰጥ ይደረጋል። በዚሁ መሠረትም በነሐሴ ወር

¹⁹⁵ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ሃይማኖት

ጥንን መቃብር አንድ አያደርገንም! 1987 ዓ.ም (መግቢያው)

¹⁹⁶ ዝኢከማሁ፤ ገጽ 46

1987 ዓ.ም. የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን አንድ አግኝ በመሞቱ ምዕመኑ በተሰጠው ቦታ ላይ የተባሩን ሥርዓት በመፈጸም ላይ እያለ አስደንጋጭ ሽብር ይፈጠራል። በአካባቢው የግረግሩ የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ካህናትና ምዕመናን በደውል በመጠራራት የተባሩ ቦታውን በግፈራረስና የመስተዳድር ምልክቶችን በመነቃተዋል አካባቢውን በግረስ የአምጽ ተግባር ይፈጽማሉ። ያም አስከሬን እንዳይተበር ሕዝቡ በአንድነት እዚያው መሃል ይገባል። ይህንን ሽብር ያስተዋለው የፖሊስ ኃይል በአካባቢው ደርሶ ሁኔታዎችን ለግረጋጋት ቢሞክርም ሁኔታዎች እየከፉ በመሄዳቸው የነበረው አግራጭ ክርስቲያናዊ በእጃቸው ላይ የነበረውን በድን በራሳቸው ጓሮ መቅበር ነበር። ይሄው ተፈጻሚ።

ይህም ብቻ አይደለም። በዚሁ በጉራጊ ዞን በዳሎቻ ወረዳ በውልባረግ ክልል ውስጥ ሐምሌ 4/1987 ዓ.ም. የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን አግኝ የነበረ የአንድ ሰው እራሳ እንዳይተበር በካህናቱ በመወሰኑ ያ አስከሬን 40 ኪሎ ሜትር ተጉዞ ሆሳዕና ከተግ እንዲተበር ተደርጓል። በዚሁ በጉራጊ ክልል ውስጥ መተበሪያ በግጥት ተጨውሮ በአውራጃዎች የተበላ ቅሪት አጽዎ ተሰብስቦ አዲስ አበባ ድረስ ተጓጉዞ በመምጣት የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ጽ/ቤት የሥራ ኃላፊዎችና ሠራተኞች እንዲመለከቱትና የገጥን ክብደት እንዲረዱት የተደረገው በዚያው ዘመን ነው። ድርጊቱ እንኳን ተመልካችን ተርቶ ይህንን ግፍ ያደመጠውን ሁሉ አስለቅሷል።

ከደብረ ዘይት ከተግ ወጣ ብሉ በግጊነት የጨፈ ዶንሳ አንድ ተበሌ ውስጥ ነሐሴ 1/1984 ዓ.ም. አዲሱ ተስፋዬ የተባለው የ18 ዓመት ወጣት አግኝ በአካባቢው በግጊነት የቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን ካህናት አተነጣባሪነትና በቤተ ክርስቲያኒቱ የሰንበት ት/ቤት መምህር የቡድን መሪነት «ዲንጌ ነው» ተብሎ መገደሉና አስከሬኑ በትልቅ ዋጋ ላይ መሰተሉ። በሰድስተኛው ቀንም አስከሬኑን ከመቃብር አውጥተው በርብራብ እንጨት ላይ አጋድመው ቢንዚን በግርክፍክፍ የግይታ ገላቸውን በድን ግቃጠላቸው በወቅቱ የፕረስ ውጪቶች ላይ ተደጋግሞ ተጠቅሷል።¹⁹⁷

እነዚህን መሰል አለቃቲና እንደ ደመና የከበቡ ምስክሮች በዋቢነት እየተጠተሱ ለህሊና ዳኝነት ግትረብ እየተቻለ ብፁዕ አባታችን በዳፋት መጽሐፍ ላይ ግን የተጠተሱት ትንታኔዎች በትውልድና በፈጣሪ ፊት ምገስ የግሥሰጡ እንዳልሆኑ ከግሪክተለው ጽሑፍ መረዳት ይቻላል!

¹⁹⁷ ጥጥ ዘውዲ 18 65-17

9006.2: μm^2 :

[illegible]

አኛም ሆኖ፡ ሕገ መንግሥቱን፡ የአኛም ፍትሕ ተከታታይነት፡ ለአኛም ፍትሕ ስርዓት፡
 ከሁሉ ማንኛውንም፡ ግዴታ፡ ግንኙነት፡ ፍጥነት፡ ለመቆጣጠር፡ በሰውነት
 ተከፋፈለ፡ መሆኑን፡ ለአኛም ፍትሕ ተከታታይነት፡ በወጣ፡ ተቀባይነት፡
 ስለ፡ በሕገ መንግሥቱ፡ ሕገ መንግሥቱ፡ ፍጥነት፡

15. 84. 667. 6640. ~~990 992 994~~
 28. 64. 678. 6640. ~~990 992 994~~

25: 74: 022: 004-13 02/00/85
35: 74: 025: 7640: 907/7000

ከዚህም በፊት የገባው ስራ ስለተፈጸመ፣ አዲስ የገባው ስራ ስለተፈጸመ፣
በዚህም በፊት የገባው ስራ ስለተፈጸመ፣ አዲስ የገባው ስራ ስለተፈጸመ፣

እጅግ የሚገርመው ጅራፍ ራሱ ገርፎ ራሱ ይጮሃል እንዲሉ ሚሲዮናዊያንና ዘርፎቻቸው በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ሰበካ እየገቡ ሃይማኖቱንና ሥርዓተ አምላኮቱን በማጥላላት ቤተ ክርስቲያንን በመንቀፍ የአገልጋዮች ካህናትን ስም በማጉደፍ ሕዝብን ከሕዝብ የሚለያዩና ሰላምን የሚጎሱ ራሳቸው ሆነው ሳሉ ሰላም አብያተ ክርስቲያናት ግንባርና ለሃይማኖት ቤተሰቦቻቸው በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ላይ የሚያቀርቡት ክስና ስምታ ነው።¹⁹⁸

በዚሁ ተመሳሳይ ርዕስ ጉዳይ ላይ ጦሊያ የተባለው መጽሔት ለቡፁፅ አቡነ ገብርኤል፤ በቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ሊቀ ጳጳስ ማብራሪያ እንዲሰጡ ጥያቄ አክር በላቸው ነበር። የተጠየቀው ጥያቄና የተሰጠው መልስ እንደሚከተለው ተጠቅሷል።

ጦሊያ አሁን የጠቀሷቸው የእምነት ተከታዮች (መካነ) ኢየሱስ፤ ቃለ ሕይወት፤ መሠረተ ክርስቶስ . . .) ቤተ ክርስቲያኒቱ የመቀበሪያ ቦታ አላጣችን፤ መሪዎቿም ከጎብረተሰቡ እንድንገለልና እንድንገባር ልዩ ቅስቀሳ ያደርጉብናል እያሉ በየጊዜው ስምታ ያቀርባሉ። ይህ ምን ያህል እውነት ነው?

ብፁዕ አቡነ ገብርኤል እኔ እንደሚመስለኝ ይሄ ተፅዕኖ አይደለም። የመብት ጉዳይ ነው። መቃብሩ የቤተ ክርስቲያኒቱ ይዞታና ምዕመናኖቿ የሚቀበሩበት ነው። እነሱ ሃይማኖቱን በልዩ ልዩ ምክንያት ተቀስጠው ከመተው አልፈው ታቦታቱን ጣዖት እስከ ግለት ደርሰዋል። መስቀል የሚተክልበትን፤ ግዕጠን የሚታጠንበትን፤ ድንግል ግርያም የምትነሳበትን ቤተ ክርስቲያን እየዘለቀ እንደገና እዚያ መቀበር አለብን የሚለው ጥያቄ ተቀባይነት ሊኖረው አይችልም። ሃይማኖቱን ጠልተው መቃብሩን መናፈቅ የሚያስከድም አይደለም። . . . መስቀልን የሚቃወሙና የመላዕክትን አግላጅነት የማይቀበሉ ከኦርቶዶክስ ጋር እኩል አንድ ላይ መቃብር እንጋራ ግለቱ ሁከት ከመፍጠር ውጪ ሌላ ትርጉም ሊኖረው አይችልም።¹⁹⁹

ምናልባት ለፍትሕ ተመልካቾቹ የነገ ልጆቻችን በመረጃ ምንጭነት ይጠቅም ከሆነ የሚከተለውን መጠቃቀስ ይቻላል፤

መጋቢት 11/1988 ዓ.ም. በአዲስ አበባው ቀጩ መድኃኒዓለም የቀብር ቦታ ላይ «የመጤ ሃይማኖት» ተከታዮች እንዳይቀበሩ በ10 የደብር አስተዳዳሪዎች፤ በ190 የእድር ዳኞችና ጸሐፊዎች፤ እንዲሁም በርካታ ቁጥር ባላቸው ምዕመናን ውሣኔ ተላለፈ። ውሣኔው እንዲተላለፍ መሠረት የሆነው መነሻ እንዲህ ነው።

ህዳር 21/1988 ዓ.ም. ተቀብሮ በሊሾ የተለሰነ የአንድ የወንጌል አማኝ አስከሬን ከተቀበረበት ጉድጓድ ወጥቶ ይጣላል። ይህ ሁኔታ በዚሁ እንዳለ በድጋሚ ታህሣስ 4/1988 ዓ.ም. መንግሥት በፈቀደበት ቦታ ላይ

¹⁹⁸ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ፤ ገጽ 47

¹⁹⁹ ጦሊያ መጽሔት፤ ቅጽ 6 ቁጥር 12 ሐምሌ 1991 ዓ.ም

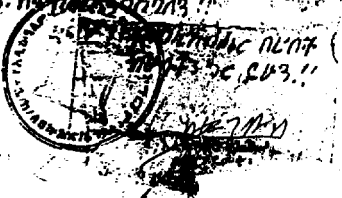
አሁንም የመጪ ሃይማኖት ተከታይ አይቀበርም በማለት ማዕቀብ ይጣላል። ሀዘንተኞቹም አስከሬኑን ይዘው ሲጉላሉ ቢውሉም ፈቃዱን ሊያገኙ ስላልቻሉ እንጦጦ ጫካ ውስጥ በመውሰድ ከቡሩን የሰው ልጅ በድን ሳይወዱ የገድ እንዳልባሌ ነገር ለመቅበር ይገደዳሉ። አስከሬኑ በተቀበረ በማግሥቱ ጅብ አውጥቶ በልቶታል።²⁰⁰ ይህንን መሰል በርካታ ሰቅጣጭ ሁኔታዎችን መጥቀስ ይቻላል።

ቁጥር 334/84
 ሐምሌ 7: ቀን 2984 ዓ.ም

ይደር ተጠባቢ: አሁኑ ጠቅላይ ሚኒስትር
 ኪሳራ ርሳሳ

በሰላም ሃይማኖት ገደብ በመወያየት በጽሁፍ ቁጥር 84
 ዓ.ም. በቁጥር 334/84 የፍትሕ ጥያቄ ደብዳቤ አይገባም።
 ስለሆነ በተመሳሳይ ፍጣራ ገለጻም ጠያቂው አይደለም።
 ፍጣራ ምክር ቤት አስፈላጊነትን
 ተለክህ ብርሃኑን የህጉ ህሉ ለጠይማኖት ተቆርቆ
 ቆይቶ በሆኑ በተባሉ ሃይማኖት ተገቢ ገለጻውን በብር
 ቁጥር 334/84 በጥንቃቄ ገልጾ ህሉን ህሉን አገልግሎት
 በመስጠቱ ምክር ቤት (3) ሂሳብን በመሆን ጠያቂው 13/84
 ዓ.ም. ጥያቄው በጽሁፍ ስላልተቀረበ አስተዳደር ደብዳቤ
 ደረሰ አይደለም። በጥንቃቄ ገልጾ

ብዕሩ:-

- ①- ማንም በገርቡ ጋር: አንድነት ጋር: ለደስታ ጋር: ሆነ: ለጽግራቸው: አንድነት ጋር:
- ማንም: በአንገሉ: ወርጦ: አንድነት ጋር: ሆነ: ለጽግራቸው: አንድነት ጋር:
- ግንባታ: ለገንዘብ: ገንዘብ: አይ: ገንዘብ: ገንዘብ: አንድነት ጋር:
- ②- ለገንዘብ: በገንዘብ: ገንዘብ: ገንዘብ: አንድነት ጋር:
- ③- ስሙ: በግብር: በገንዘብ: ገንዘብ: አንድነት ጋር: ሆነ: ለጽግራቸው: አንድነት ጋር:
- ④- አንድነት ጋር: በገንዘብ: ገንዘብ: አንድነት ጋር: ሆነ: ለጽግራቸው: አንድነት ጋር:

(ፍንጭ: አትባሉ ሁለተኛው ገርግ ዘውዴ: 1982 ዓ.ም.)

ከወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት መሪዎች አንዱ እንዲህ መሰሉን ሰብዓዊነት የጎደለው እርምጃ በዝርዝር መረጃ በማስደገፍ ለብዑስ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ከፃፉት ደብዳቤ ውስጥ የሚከተለው ሃሳብ ሰፍሮ ይገኛል!

በመሠረቱ በሀገራችን አስከሬን ከቡር ነው ታዲያ ይህ ከቡር ነገር እንዴት ካረፈበት ተቆፍሮ እንዲወጣ ይደረጋል? እንዲህ ግድረግ ኢሰብዓዊነት ነው ክርስቲያናዊ ድርጊት አለመሆኑን ብዑስነት የሚረዱት ይመስለኛል። ይህ አስነዋሪ ድርጊት የሚመሩዋትን ቤተ ክርስቲያንና ሀገርን የሚያስወቅስ ነው። ጌታችን ኢየሱስ የፍቅር ጌታ ነው። ክርስትና በመላው ዓለም የተሠራጨው በፍቅር እንጂ እንደሌላ ሃይማኖት በኃይል አይደለም። . . . ክርስቲያን ይሰደዳል እንጂ ያሳድዳል?²⁰¹

የበድን ሰደትና እንግልት፣ ውርደትና መጣል በእጅጉ ተስፋፍቶ የተደመጠባቸውና የተስተዋለባቸው ዘመናት በርካታ ቢሆኑም ከ1983 ዓ.ም ወዲህ ያሉት ዓመታት ግን በልዩ ሁኔታ ደምቀው የሚታዩ ናቸው። በአንፃሩ ይህንን መሰሉን ግፍ ለመግታትና የተጠቃቀሱትን ዓይነት ችግሮች ለማስወገድ መንግሥት ለኢትዮጵያ ወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት የቀብር ቦታዎችን በመስጠት ያደረገው አስተዋጽኦ በርግጥም የሚመስገን ነው። የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የምታስተምረውን ተመሳሳይ (ወንጌል የሚከተሉትን ኢትዮጵያዊያን ብታሳድድና በድናቸውን እንዳይቀብሩ የመሬት ባለቤት ሥልጣኗን ብታሳይም የመንግሥት በጎ ርዳታ ለዜጎቹ ያልተለየ ስለሆነ ቅዱሳን ዳግም በዘላቂና መፍትሔ አልባ ችግር ውስጥ አልወደቁም። እነሆ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለፍርድ አስከሚገለጥ ጊዜ ድረስ በተለያዩ ዓይነት መከራዎች ውስጥ ለማለፍ ቃሉ ግድ ይላልና በቤተ ክርስቲያን ላይ ምንጫቸውና ዓይነታቸው የተለያዩ መከራዎች እየተፈራረቁ ይኖራሉ።

ዛሬን በዛሬ ዓይን ስናየው ከላይ ለመጥቀስ እንደሞከርነው ምንም እንኳን በርካታዎቹን መዘርዘር ቢቻልም ከሌሎች ይልቅ ገዢና ከፍ ብሎ ያስተዋልነው የወቅቱ ዋናና ተጠቃሽ ውጪአዊ ችግር የመካነ መቃብር ችግር ጉዳይ ነው። ዝርዝሩ በነገሮቹ የታሪክ ምሁራንና ህያው ምሥክሮች እስኪፈተሽ ድረስ ለተከናወነልን አመስግንን ባዘንበትም ሁሉ ተጽናንትን ዛሬን በነገ ታሪክ ላይ ለማንበብ መታገስ የምዕመናንም ሆነ የቤተ ክርስቲያናት ግዴታ ይመስለናል። የጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ምፅዓት ሲገለጥ እንደ ቃሉ እንባዎቻችን ከዓይኖቻችን ላይ ስለሚታበሱ እስኪያው በመከራ ውስጥ ለማለቱ መጽናት ይገባል።

201 ግሊዮን በለጠ፤ ደብዳቤ ሰኔ 13/1988፤ ለብዑስ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ፓትርያርኬ

የዘመናዊ ቤተ ክርስቲያን ዘመን ወለድ የውስጥ ተግዳሮቶች

ሁለተኛው የሃይማኖት ጥዜግ ተግዳሮት ከውጭ የተወረወረ ጥቃት ሳይሆን ከውስጥ የፈለቀ የየአብያተ ክርስቲያናት የራስ ችግር ነው። በዚህ ርዕስ ሥር ይጠቃቀሳሉ።

አምላኩን በግስተደም በሚነድ የመከራ እቱን ውስጥ ተሻግሮ ያለፍን ሠራዊት ታሪክ በውስን ገዢ ጽፎ ለግጠናቀት ይከብዳል። አቶ ሽፈራው ወ/ሚካኤል ይህንን የክርስቲናትን ሕዝብ እንዲህ ይገልጻል፤

እግዚአብሔርን መጥጋትና መጥላት ይፋ ፖሊሲው አድርጎ የመጣን የክህደት ሥርዓት በቆራጥነት የተደጋገመና ለእግዚአብሔር ስምና ክብር በምድርና በሰማይ ታሪክ ያስመዘገበ ሕዝብ ነው። ከዚህም አልፎ በሥጋዊ ክንድና በምድራዊ ጥበብ ሳይሆን የእግዚአብሔር ጥልቃ ገብነት እንዲመጣ በመግጸን ፀረ-እግዚአብሔር የሽብርው ኃይል በአጭር ጊዜ ሥፍራ እንዲለቅ የተደረገበት ሀገርና የተደረገለት ሕዝብ ነው። . . . የወንጌልን ብርሃንና መነቃቃትን ይዞ በሩቅና በቅርብ ላሉ ሀገሮችና ሕዝቦች እንዲሠራጭ የተመረጠ ሕዝብ ነው። የብዙ ሀገር ዜጎች በዓለም ዙሪያ ተበትነው ይሆናል፤ ነገር ግን እንደ ኢትዮጵያዊያን በሄደበት ሁሉ የእግዚአብሔርን ስም የጠራ ወንጌልንም ለመመስከር የታደለ ሕዝብ ያለ አይመስለንም።²⁰²

ይህ በእግዚአብሔር አጀንዳ ውስጥ የተለየ ቦታና ተደጋግሞ የተገለጸ ተስፋ ያለው ሕዝብ የኮሚዩኒዝምን የግፍ ሥርዓት በድልና በአሸናፊነት ተሻግሮ እፎይ ለግለት ከበቃ በኋላ የተስተዋሉት ልምዶችና እንቅስቃሴዎች በአጅጉ ትኩረትን የሚስቡ ሆነዋል።

በ«በአምላክ ነፃነት ጥዜግ» የተገኘው የበረከት ጠላ ገና ጠፈፍ ሳይል የተከሰቱት ችግሮች ፍጥነትም አሳሳቢ ሆነዋል። ጉልህዎቹና ሁሉን ጠቀስ የሆኑትን ውስጣዊ ችግሮች ብቻ እንደሚከተለው ይጠቃቀሳሉ።

በስደቱ ዘመን ቤተ ክርስቲያን ልጆቿን በብብቷ ውስጥ ሸሽጋና የቤት ለቤት ጎብረተኞችን ፈጥራ ምዕመናን እንዲጽናኑና ከአምላካቸው

²⁰² ሽፈራው ወ/ሚካኤል፤ የአባቶቹ . . . ከተግ ተፈትታለችና . . . ፈቱ ስለምን አይዘን፤ የጉባዔ መከፈቻ ንግግር፤ ግንቦት 9/1991 ዓ.ም. ገጽ 3

ጋር እንዲጣበቁ የተቻለውን ሁሉ አድርጋለች። እንዳንጾችም መከራውንና ስደቱን በጥንካሬ በመጋፈጣቸው ከሚገባቸው በላይ ዋጋ ከፍለዋል።

የስደቱ ዘመን ያፈራቸው የቤት ለቤት ኅብረቶች የራሳቸው አባላትና አስተባባሪዎች ነበራቸው። ቅርጹና ይዘቱ ባይሰፋም በዝጉ ዓመታት ለየኅብረቱ አገልጋይ የመዘዎራን ቡድኖች ነበሩ። እነዚህ የግልና የቡድን መዘዎራንም ቅኔው ፈልቆላቸዋል፤ ዝግሬው በዝቶላቸዋል።

ያለምንም ግጋነን ባለፉት ሃያ ዓመታት ውስጥ እግዚአብሔር የዝግሬን አገልግሎት ያፈሰሰልን አሸንፋዎቹን ሳይቆጥብ ከፍተ እንደነበር ለመረዳት አያዳግትም። «ዓይን የማይዋሉ» የሚመስሉ ልጆችን እግዚአብሔር በጥበብና በቅኔ ዋልቶ አስነሳቸው። መንፈስ ቅዱስ ራሱ ድርሰትና የመዘቃ ስጦታ አፈሰሰላቸው። እግዚአብሔር እንደ ኦርጋን እንደ ፒያኖ ተጠቀመባቸው። ውብ ዜግ፣ ሥልጣን ያለው ዝግሬ እንዲያፈልቁ አደረጋቸው። ሰይጣንን የሚያናውጥ፣ ድውዩን የሚያዘልል፣ ነፍስንና አጥንትን ዘልቆ የሚገባ ቅኔ በምድራችን ፈሰሰ።²⁰³

የወንጌል አስተማሪዎችም እንዲሁ በመንፈስ ቅዱስ የተገለጠውን ህያው ቃል በታግኝነት በማስተላለፍ ረገድ ታግኞች ነበሩ። የቤት ለቤት ኅብረቶቹ የፈጠሯቸው ጠንካራ መሪዎችም አይዘነጉም።

እነዚህን መሰል አገልጋዮች በርግጥም ሕዝቡን በፍቅር አስተሳስረው፣ እጅ ለእጅና ልብ ለልብ አቆራኝተው የመከራውን ዓመታት እንዲሻገሩ አድርገዋል። በጸሎት እንዲተጉ፣ በተገዳርቶችም እንዳይበገሩ አስችለዋቸዋል።

የመከራው ዶፍ ተግ ከግለቱ ተሸሽገው የነበሩት ምዕመናን በዚህ ታጅበው አደባባዩን አጥለቀለቱት። የቤተ ክርስቲያን ጥሩጭ መዓዛም ከዳር ዳር ወጣ። ድምጽዋም ከፍ ብሎ በአደባባይ ተሰማ። በስደት ውስጥ ያበቡት የክርስቲስ ደም የወይን ፍራዎች እንደ ጥሩጭ ዘለላዎች በኅብረት ተያይዘው ተመሙ። በመቶዎች የሚቆጠሩ ሰዎች እንዲይዙ ታቅደው የተሠሩ የተድሞ ጸሎት ቤቶች በ፲ህ የሚቆጠሩ ምዕመናንን ለማስተናገድ አልቻሉም። እንኳን የጸሎት አዳራሹ የአብያተ ክርስቲያናቱም ግቢዎች እየጠበቡ መጡ።

²⁰³ ሸፈራው ወ/ሚካኤል፣ ለኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የተከፈለ በርዝ ያልታተመ የጥናት ወረቀት፤ 1991 ዓ.ም.

አረፍትና ሰላምን ፍለጋ ብዙዎች በአምላካችን «የፍቅር ፋጪት»
ያለ መስካሪ በመምጣት በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተጠለሱ። አሳዳጅ
የነበሩ፤ በድካም ያፈገፈጉ፤ በተስፋ መቁረጥ የወደቁ እየተበረታቱ ወደ
ምህረት አምላክ ፊታቸውን አዘሩ።

አብያተ ክርስቲያናትም እየተመመ ለሚመጣው ሠራዊት መጠለያ
ለመሥራት ተጣደቱ። አስተዳደራዊ መዋቅሮችንም ለመዘርጋት ሌት ከቀን
ደከሙ። ነባር አገልጋዮችንም ቦታ ለማስያዝ ተሯሯጡ። ለነባሮቹም ሆነ
ለአዳዲስ መጭዎቹ ምዕመናን የደቀ-መዝሙርነት ትምህርት በሚገባ
ለመስጠት ግን ጊዜ አልተገኘም። ብዙዎች መንፈሳዊ መጽናናትን
ለማግኘት በሩ የተከፈተላቸው በኮንፍራንሶችና በጀማ የወንጌል ሰብከት
(ከሩሴድ) ብቻ ሆነ። ምዕመናንን በየራስ ቤት አረጋግቶ መምራቱ ለብዙ
ወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት ከቁጥጥር በላይ በመሆኑ የሚቻል
አልሆነም። በመሆኑም ብዙ አብያተ ክርስቲያናት የምዕመናኖቻቸውን
ስታትስቲክስ ግምታዊ በሆነ አህዝ በግርግዳ ላይ ከማስነበብ በስተቀር
በመሠረታዊ የትምህርት ገበታ ላይ ሰብስቦ የቤተሰብነት ስሜቱንና
ፍቅሩን ለማሳደግ ጊዜም፤ በቂ አገልጋይም ለማግኘት አቅሙና ብርታቱ
ጠፋ። ስለዚህ «የዘመነ ነፃነት» የቅዱሳን ጉባዔ እዚያና እዚህ በሚከንፉ
በኹንጉርጉር ምዕመናን መልክ ተሞላ።

የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንም ለዚህን መሰሉ ችግር መጋለጧ
አልቀረም። ብዙ ምዕመናን የደቀ-መዝሙርነት ትምህርት ሳይሰጣቸው
ለመድረክ አገልግሎትና ለመሪነት ወንበር ታጩ። እናም የችግሮች ደውል
በየአቅጣጫው ግቃጩል ጀመረ።

በተለይም በዘመነ ደርግ ፊታቸውን ከቤተ ክርስቲያን ያዞሩትና
በቅዱሳን ላይ የሰደት በትር ያሳርፉ የነበሩቱ በንስሃ በተመለሱ በአጭር
ጊዜ ውስጥ ወደ ቀድሞ የአገልግሎት ሥፍራቸው ለመመለስ ጊዜ
አልፈጀባቸውም። የዚህ ምክንያቱ ሁለት ነው፤ አንድም «መከሩ ለነጣው
አዝመራ» ብዙ ሠራተኛ የሚያስፈልግበት ወቅት ስለነበር ተቀባዩዋ ቤተ
ክርስቲያን በድካም ወደ ኋላ ያፈገፈጉት ነባር አገልጋዮችን ለመቀበልና
ቢቻል ወደቀድሞ የአገልግሎት ቦታቸው አለያም ወደ አዳዲሶቹ
የአገልግሎት ዘርፎች ለመመደብ አላንገራገረችም።

በሁለተኛ ደረጃም ከኩብለላ የተመለሱት የቀድሞ አገልጋዮች
ያለፈው ስህተታቸው ቤተ ክርስቲያንና ምዕመናንን ብዙ እንደጎዳ
በመግለጽ በንስሃ ስለወደቁ ሩህሩኋ ቤተ ክርስቲያን በእግሯ ሥር
የተደፉትን ቀና አድርጋ እንደ ኮብላዩ ልጅ አባት፤

«... ፈጥናቸው ከሁሉ የተሻለ ልብስ አምጡና አልብሱት።
ለእጅ ቀለበት፣ ለእግሩም ሜማ ስጡ፤ የሰባውን ፍሪያ አምጥታችሁ እረዱ፤
እንብላም ደስ ይበልገዝ ይህ ልጅ ሞቶ ነበርና ደግሞም ሕያው ሆናል፤
ጠፍቶም ነበርና ደግሞም ተገኝቷል»።

(ሉቃስ 15:22)

በግለት ተመላሾቹን የተቀበለችው ቦታላቅ ደስታ ነው። ይህን መሰሉ እርምጃ ከተወሰደ በኋላ በሁሉም ቦታ ለግለቱ ድፍረት ባይኖርም በበርካታ ቦታዎች የተደመጠው የተመላሾቹ ዜና መዋዕል ግን የሚያሳዝን እየሆነ መሄድ ጀመረ። ተመላሾቹ ወደ ቤተ ክርስቲያን ከተቀላቀሉ በኋላና በአገልግሎት መስክ ከተሠማሩ በኋላ በርጋታና በፀጥታ ለመቀመጥ አልቻሉም። የቤተ ክርስቲያንን አገልግሎቶች ሁሉ ቀደም ሲሉ ከነበሩበት የመንግሥት ኃላፊነትና የፖለቲካ አሠራር ጋር እያነጻጸሩ ነባሩን ሂደት በማፋለስ፣ ያልተለመዱ ባህርያትን በማስረጽ «በነፃነቱ ዋዜማ» ማቃጠል የጀመረውን የችግሮች ደወል ከፍ ብሎ እንዲደመጥ አስተዋፅኦ ማድረግ ጀመሩ። ነባሮቹና የቤት ለቤት ኅብረቶችን ሲመሩ የነበሩት የመከራ ቅሪቶችም ሁሉም ወደፊለጉበትና ወደተመጁቸው የአገልግሎት መስኮች ስላልተሠማሩ እንደ ኮብላዩ ልጅ ወንድም ማከረፍና መገለልን መረጡ።

አዲስ ተመላሾቹም ገና ተረጋግተው ሳይቀመጡ የደርግ ሥርዓት ትቶት የሄደውን አሻራ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በጋይል እያተመትርምስ ፈጠሩ። በመንጋውም መካከል መከባበር፣ መቻቻል፣ አንዱ አንዱን ግለፍ፣ መደማመጥና መቀባበል እየተረሳ ሁሉም አገርጋሪ፣ ሁሉም አውቃለሁ ባይ እየሆነ መሄድ ጀመረ። ስህተቶችን በግልጽ ተነጋግሮ ከመተራረም ይልቅ፤ «ድብቅ ሜራዎችና ስውር ወጥመዶች» እየተዘረጉ በርካታ ቤተ ክርስቲያናት በውስጣቸው መታመስ ጀመሩ። ትውልዱም፤ የታላላቆቹን ፈለግ እየተከተለ፣ የራሱን የሜማ ርምጃ እየመጠነ ከመጓዝ ይልቅ ትችትን በማስቀደም የአንጋፋዎቹን ልብ ማቆሰል ጀመረ። «ከሁሉ በላይ! . . .» ይል የነበረው የደርግ የመፈክር ሀረግ «ሁሉንም አውቃለሁ» በሚል ትርጉሙ እየሰረጸ የእያንዳንዱን አዕምሮ ያዘ። ገና በመደላደል ላይ የነበረው «የአምልኮ ነፃነት» በሚቆረቁሩ ጉድፎች መናወጥ ጀመረ። ነባሮቹና ተመላሾቹ በፍቅር ተቆራኝተው የአገልግሎቶችን ሞፈር በጋራ መጎተት ተሳናቸው። መገፋፋቱና መሳሳቱ በሁሉም ዘንድ ተደመጠ።

ቀደም ባሉት ምዕራፎች ውስጥ በዝርዝር ለማየት የተሞከረውን የልማት አገልግሎት ተከትሎ የመጣው አሳርም በቀላሉ ሊገመቱ የማይችሉ አደናቃፊ የችግር ችካሎችን በየቤተ ክርስቲያናቱ መትከሉ

አልቀረም። የልማት አገልግሎት ለወንጌል ሥርዌት እንደ ምክንያት መቆጠሩ እየተዘነጋ ለቤተ ክርስቲያን ህያውነት እንደ እስትንፋስ መቆጠር ጀመረ። ይህም ችግር በየቤተ ክርስቲያናቱ የሚደመጠውን አደጋ እያገዘፈው መጣ። ባለፉት ሰባት ዓመታት በቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ዙሪያ ችግሮች እንዲፈነዱና መቃቃርቶች እንዲፈጠሩ ዋነኛ ተጠቃሽ ምክንያት ከሆኑ መንስዔዎች አንዱ በልማት አገልግሎቶች ዙሪያ የተነሳው ጥያቄ ነው።

የመሪነት ብቃት ማነስና የወንጌላዊያን ብስለትም ከችግር ዘርፎች መካከል አንዱን ድርሻ ይወስዳል። ተተኪ መሪዎችን ከማፍራት ይልቅ በዕድሜ ይፍታህ አቋም ላይ የጸኑ መሪዎችን በሌሎች ለመተካት በተደረጉት እንቅስቃሴዎች ሳቢያ ግለሰቦችም ሆኑ አብያተ ክርስቲያናት የቆሰሉባቸው አጋጣሚዎች ብዙ ናቸው። ይህም የተጋባዝ ችግር ቅርጹ ቢለያይም ከአካባቢ ወደ አካባቢ እየተዛመተ እንደ ወረርሽኝ በሽታ ቤተ ክርስቲያናት ክፉኛ ተጠቅተውበታል። ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንም በዚህን መሰሉ ጥቃት መቁሰሷ አልቀረም።

ሌላው «የድህረ ነፃነት» ችግር የተለያዩ የወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት የርስ በርስ መገሻሽምና መገፋፋት ነው። ለችግሩ መጸነስና መፈጠር በምክንያትነት የሚጠቀሱት ጉዳዮች ብዙዎች ቢሆኑም ዋና ዋና የሆኑትን ብቻ አጠቃልሎ መመልከት ይቻላል።

ቀዳሚው ምክንያት የአንዱን ቤተ ክርስቲያን ምዕመን ሌላው መንጠቁ ነው። ምዕመናንን ብቻም ሳይሆን ቤተ ክርስቲያናትንም ጭምር እንደ ክፉ ኃይል ዘርፈው ከወንጌል ወደ ወንጌል የማረኩ ብዙዎች ናቸው። የወላይታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንን ሀዘን ብዙዎች ስለሚጋሩት ለአብነት ያህል መጥቀስ ይቻላል፤

... ለምግሌ ከ1980 ዓ.ም. አጋማሽ ጀምሮ በነበሩት ሁለት ዓመታት ብቻ ከወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት ገብረት አባላት መካከል አንዱ የሆነው ቤተ ክርስቲያን ከወላይታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን 1839 አባላት ያሏቸውን 65 አጥቢያ ቤተ ክርስቲያናት ወደ ፊሉ ወስዷል።²⁰⁴

እንደነዚህ ዓይነት በርካታ ክስተቶች በብዙ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ መፈጸማቸው የተለመደ እስከመሆን ደረጃ የደረሰበት ወቅትም ነበር።

204 አቶ መርኪና መሸና አቶ ጥሻ ካበተ፤ ቃለ መጠይቅ፤ ሐምሌ 25/1989 ዓ.ም.

ብዙ አብያተ ክርስቲያናት አንዳቸው ካንዳቸው «መንጋዬን ወሰደ፤ አጥቢያዬን ዘረፈ» እየተባባሉ በራሳቸውና በጋራ ጉባዔና ሸንጎዎች ላይ ተዘረፍን የሚሉትን መንጋ ቁጥርና የአጥቢያዎችን ስታትስቲክስ ለመረጃነት በመዘርዘር መካሰስ የተለመደ ክስተት እስከ መሆን ደረጃ ተደረሰ። «መንጋ የተነጣጠቁትን» እና የተጣሉትን የአብያተ ክርስቲያናትን መሪዎች ለማስማማትና የተካሰሱትንም ለማስታረቅ ብዙ ጉልበትና ገንዘብ እየፈሰሰ ነው።

በርካታ የቤተ ክርስቲያናት ጉዳዮች በየአደባባዩ እየተገለጡ በፍትህ አካላት ፊት ቀረቡ። ብዙ ሰዎች የ«ዘመነ ነፃነቱን» ችግር ከውስጥ ወደ ውጭ የገነፈለ አሳር አድርገው ይቆጥሩታል። ዝርዝር መረጃዎችን በስፋት ለማቅረብ ጥቂት መሰንበት ግድ ስለሆነ ፍንጣቂውን አመልክቶ ብቻ ማለፉ አግባብ እንደሆነ እናምናለን። በዚህ ችግር ዙሪያ ወደፊት ሰፋፊ የጥናት ሥራዎች መቅረብ እንዳለባቸውም ባለአደራውን ትውልድ አደራ ብለን እናልፋለን።

የሃይማኖት ነፃነቱን ታከው ያቆጠቆጡት የሃሰት ትምህርት አረሞችም ባለፉት ሰባት ዓመታት ቤተ ክርስቲያንን ካስነከሱት ጋሬጣዎች መካከል ይመደባሉ። በስውር ሳይሆን በይፋ፣ ተከልለው ሳይሆን ተገልጠው ሀሰተኛ አስተማሪዎቹ ዘመቻ በማድረጋቸው የሰህተት ትምህርቶቻቸው ለብዙዎች ጥፋት ሆኗል።

የዘመነ ደርግን ከፋ ዓመታት በሌሎች ሀገሮች በመጠለል ካሳለፉ በኋላ «የነፃነቱን ዘመን» ብሥራት ሰምተው ወደ ሀገር ውስጥ በመግባት «ሚኒስትሪና ቤተ ክርስቲያን» ለመክፈት የተሸቀዳደሙትም ሳይጠቀሱ አያልፉም። ብዙ ወገኖቻችን በባዕድ ሀገር የተማሩትን ዕውቀት፣ ያከማቹትንና በልመና ያገኙትን ሃብት እየያዙ በመምጣት ለኢትዮጵያ አብያተ ክርስቲያናት በረከት የሆኑ ወገኖች የመኖራቸውን ያህል በአንፃሩ ደግሞ አንዳንዶች በተቃራኒ ሁኔታ ስብራት መሆናቸው አልቀረም።

ያለምክከር፣ በራስ ችሎታ፣ ድፍረት በተቀላቀለበት ሁኔታ፣ ከውጪ ሀገር በወረሷቸው ልምዶችና ባህል መሠረት ራሳቸውን ገልጠው የተንቀሳቀሱ ብዙ ወገኖቻችን የፈጸሟቸውና እየፈጸሟቸው ያሉት ስህተቶች ካከናወኗቸው መልካም ተግባራት የበለጡባቸው ጊዜያትም በርካታ ናቸው።

እነዚህ ቁጥራቸው ቀላል ያልሆኑ ወገኖቻችን ከብዙ ነገሮች ተገልጾና በመከራና በስደት እየተሸማቀቁ ለኖረው ወጣትና ብመከራ ውስጥ እየማቀቀ ላለፈው ምዕመን ጥቂትም ርህራሄ ሳይደርጉና

የግንባራ ጊዜ ሳይሰጡት እየበረሩ እንደመጡ ድንገት በዱብ ዕዳ የአውሮፓን መንፈሳዊ ልምድ፣ ባህልና ዘመን አመጣሽ ያልተለወዱ የአምልኮ ሥርዓትን በማስተዋወቅ ግራ እያጋቡ አዋክበውታል። ከበረታተ ከነባር የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ጋር መደግመጥ፣ መቀባበልና መመካከር ሳያደርጉ ሁሉንም ወደገን በመተው የተራመዱበት የግላቸው ጎዳና ከጥቅሙ ይልቅ አደጋው፣ ከፍራው ይልቅ እንክርዳዱ የበዛበት እንደሆነ ከግላቸው አዝመራ መገምገም ይቻላል። በእነዚህን መሰል አንዳንድ አገላግሎቶች የሚስተዋሉት የግል ልምዶች እንጂ በእግዚአብሔር ቃል ላይ የተመሠረቱ ትምህርቶች አይደሉም።

ይህንን ጉዳይ በተመለከተ ዶ/ር ንጉሤ ተፈራ እንደሚከተለው ይገልፁታል፤

ከኢትዮጵያ ውጭ ካሉ የተለያዩ ሀገሮችና አገላግሎቶች ለእምነታችን ግጽኛ የሚሆኑና ለወንጌል አገላግሎት ሥራችን ጠቀሜታ ያላቸው በርካታ ትምህርቶችና ጥቅሪያሎችን እንዳገኘን ሁሉ እንደዚሁም ደግሞ እምነትን የሚያናጉ ለቤተ ክርስቲያን እንድትት ጠንቅ የሆኑና የአገላግሎት ተልዕኮን የሚያበላሹ አደገኛ የሆኑ ትምህርቶችና አመለካከቶች እንደዚሁ ቢገርፉ ይታያሉ። ችግሩን የበለጠ የሚያባብሰው ደግሞ ይህን ተቀብለው የሚያስተጋቡ ከውጭ ሀገር በተለያዩ የሆኑ አገልጋዮች እየበዙ መሄዳቸው ነው። በአሁኑ ጊዜ የምዝገባ ፈቃድ አግኝተው በሀገራችን ከሚንቀሳቀሱት በርካታና የተለያዩ የአገላግሎት ከፍሎች መካከል የአንዳንዶቹ አካሄድ አመቺ ሆኖ አለመገኘቱ ነው። በአሁኑ ጊዜ የተለያዩ ሚኒስትሮች የሚያደቁሙት ሁሉ ከእግዚአብሔር እውነተኛ ጥሪ ተቀብለው ነወደ? የሚለው በጊዜና በተግባራቸው እየተፈተነ የሚታይ ቢሆንም ከሚታዩት ሁኔታዎች አንዳንዶቹ የአገላግሎት ብቃት ብቻ ሳይሆን ራዕዮም ያላቸው ሆነው አይታዩም።²⁰⁵

እንደ ዶ/ር ንጉሤ ተፈራ የጥናት ጽሁፍ ከሆነ እስከ ጥር 1991 ዓ.ም. ባለው ጊዜ ውስጥ ብቻ ቁጥራቸው ከ200 የግንኙሱ መንፈሳዊ አገላግሎቶች (ሚኒስትሪስ) በግንባራ ምዝገባ ጽ/ቤት የምዝገባ ጥያቄ ማቅረባቸው ታውቋል። በርካታዎችም ፈቃድ አግኝተው እየሠሩ ነው። ይህን ቁጥር ከወቅቱ ዋና ዋና የወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናትና ቤተ እምነቶች (Denominations) ቁጥር ጋር ሲነጻጸር ቢያንስ ለአንድ ቤተ እምነት ሃያ ያህል ሚኒስትሪስ እንዳሉ ግርድፍ ንጽጽር ማድረግ አይከብድም። በመሆኑም በፍራላቸው የተከበሩት በአገላግሎታቸው ልብ የሚያሳርፉ ሚኒስትሪዎች (አገላግሎቶች) እና አገልጋዮች የመኖራቸውን

²⁰⁵ ዶ/ር ንጉሤ ተፈራ የወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት እድገትና የወንጌል ሥርዓት አገላግሎት ... የተገኙ ዕድሎችና የሚታዩ እንቅፋቶች (ያልታመ የጥናት ወረቀት)፤ ገጽ 18

ያህል በአንፃሩ ደግሞ ለአብያተ ክርስቲያናት አገልግሎት እንቅፋት ሊሆኑ የሚችሉትም ወደ እውነት መንገድ ተመልሰው የታላቁን የወንጌል አገልግሎት ተልዕኮ እንዲያገዙ በግድረግ ረገድ ትልቅ ሥራ ከአብያተ ክርስቲያናት ፊት የተደቀነ ይመስላል።

በየአብያተ ክርስቲያናቱ እየተስተዋለ ያለው ሌላው አስፈሪ ተግዳሮት በባህል፣ በቋንቋ፣ በብሔርና በገግ ነክ ጉዳዮች ላይ እየተካሄደ ያለው የምዕመናንና የመሪዎች ወትታዊ ሽኩቻ ነው። ሥልጣን መነሻ ሆኖ፣ አለመደግመጥ ጋርዲቸው፣ መቀባበል ተስኗቸው፣ ከውጭ ያሉ ግፊቶች የውስጡን ሰላም እያናጉ የተፈጸሙ ብዙ ስህተቶች በቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንም ውስጥ ሆነ በሌሎች አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ ተፈጽመዋል። መፈጸም ብቻም ሳይሆን ብዙ ገንዘብ ብዙ ጊዜ፣ ብዙ ምክክር ችግሮችን ለመፍታትና ለግርገብ ውሏል።

የቅዱሳን ዘለዓለማዊ ተስፋ ተዘንግቶ ትኩረት ሁሉ በምድራዊ እኔነት ላይ እንዲያርፍ መደላድል የሚያበጀው ይህን መስሉ አካሄድ የሚበረታታው ሕዝብንና ሀገርን ከሚመራው የመንግሥታችን ፖሊሲ ጭምር መሆኑና ይሄው ተመሳሳይ ጉዳይ ወደ ቤተ ክርስቲያን ዘልቆ በመግባት ችግሩን ውስብስብ መፍትሔውንም ሩቅ ያደረገው ይመስላል። መምሰል ብቻም ሳይሆን የጅምሩ ውጤት እንደተበላሸና ውጤቱም እንደቆመጠጠ እያለፍንበት ያለው መራራ ልምድ እያመለከተ ነው።

የበርካታ አብያተ ክርስቲያናት መሪዎች የውስጥ ችግራቸውን በጋራ ከመፍታት ይልቅ መነጠልንና ተገንጥሎ መለየትን እንደ መፍትሔ በመቁጠርና የመንግሥትን የፖለቲካ አካሄድም እንደ መጨረሻ እልባት በማሰብ «ራሳችንን በራሳችን እናስተዳድራለን» በሚለው መርህ መሠረት ብዙዎች መለያየትን ፈቅደዋል። ከላይ በተጠቃቀሱት ውስጥ ተግዳሮቶች ሳቢያ የስምንት ዓመቱ «የአምልኮ ነፃነታችን» የወለዳቸው ዘርፈ ብዙ ችግሮቻችን ከአስራ ሰባቱ ዓመት የኮሚቴዝም ዋነኛ ችግር ጋር ሲነጻጸሩ በራሷ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያቆጠቆጡት ችግሮች በእጅጉ የላቁ መሆናቸውን ብዙዎች ይመሠክራሉ።

በመሪዎች መካከል ያሉት ችግሮች ሳይፈቱ ዝግሬውና ሃሌሉያው ገንኗል። «መባህን በመስዊያ ላይ ከማስተመጥህ በፊት በመጀመሪያ ከወንድምህ ጋር በይቅርታ ተስማማ!» የሚለው የወንጌል መርህ ሳይከበር የአምልኮ መልክ ያላቸው በርካታ ጉባዔዎች በጠበኛ አገልጋዮች ተመርተዋል። በተጣሉ መሪዎች፣ ካህናትና ወንጌላዊያን ተባርከዋል።

አያሌ ጉባዔዎችም የእርስ በርስ መቃቃርና ችግር ባለባቸው የመዘምራን ቡድን አባላት ተገልገለዋል። እነዚህ ችግሮች የየቤተ ክርስቲያናቱ የአደባባይ ህመሞች ቢሆኑም ነፍሳት መዳናቸው ጉባዔውም ከአፍ እስከ ገደፉ መሙሳቱና የዝግሬና የዕልልታ ድምፅም በአዳራሾች ውስጥና በየአደባባዩ መደመጡ አልቀረም።

ይህንን መሰሉን የዘመናችንን ፈታኝ ችግር ያለ አድልዎ ገላልጦና በአጠቃላይ ዕይታ ዳስሶ ግለፉ የታሪክ ጸሐፊ ገዴታው ነውና ትውልድ ከሰህተታችን እንዲግር «የነፃነት ዋዜግውን» የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ስዕል ምን እንደሚመስል አቶ ሽፈራው ወ/ሚካኤል በጽሁፍ የላሉትን ገለፃ ጸሐፊው እንዳለ ተውሶታል፤

«የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ቅጥሮች በአሁኑ ጊዜ እጅግ በሚያሳዝን፣ ነፍስን በሚያስቆዝም፣ ጭው በሚያደርግ፣ ግራ በሚያጋባ አስቃቂ ሁኔታ ውስጥ ትገኛለች።» ካሉ በኋላ በውስን ሃሳቦች አጠቃላዩን ስዕል ያሳዩባቸው ገለፃዎች የሚከተሉትን ይመስላሉ፤

- ዕድገት አለ፤ ግን ቡፍታ ነው።
- ድምቀት አለ፤ ግን በብዙ መልኩ ውጫዊ ነው።
- መሳሳት አለ፤ ግን ልባዊ ያይደለ አፋዊ ነው።
- ለእግዚአብሔር መገዛት አለ፤ ግን እኔ ያልኩት እስካልተነካ ድረስ ብቻ ነው።
- መቀጣጠል አለ፤ ግን መሄጃ እስኪመጥ ድረስ ነው።
- አምልኮ አለ፤ ግን ያለ እግዚአብሔር መፍራት ነው።
- አምነት አለ፤ ግን በሕይወት ያልታደበ ነው።²⁰⁶

ከ1983 ዓ.ም. በኋላ እየተከሰቱ የሚስተዋሉት እነዚህን መሰል አሳሳቢ የችግር ማዲያቶች የቤተ ክርስቲያናትን መልክ እያጠቋቁሩ ይገኛሉ። የቡፍታው መንስዔ ከጥራት ይልቅ ለብዛት ቅድሚያ መስጠቱ ነው። ድምቀቱ ውጭአዊ የሆነው ብዙው ነገር የታይታ ሊሆን በመስተዋሉ ነው። መሳሳው አፋዊ የሆነው ከይቅርታ ይልቅ የራስ ምክንያት ለመከራከሪያነት ስለሚቀርብ ነው። ከእግዚአብሔር ሃሳብ ይልቅ እኔነት ቅድሚያ የተሠጠው ይመስላል። ከእምነት ይልቅ ድፍረት ይመረጣል። ይህ ነው የወቅቱ ስዕል። ይህም ሲባል ግን ተስፋ የለም ግለት አይደለም። በርካታ ግዙፍ ችግሮች ቤተ ክርስቲያንን የተጋረጧት ቢሆንም የመታደስ ተስፋ ግን አለ። እንዲያም ሆኖ የወንጌል ሥራ

²⁰⁶ ሽፈራው ወ/ሚካኤል፤ የአባቶቹ ከተግ . . . ፤ ገጽ 5

አልተገታም። መልክ ብዙ ተግዳሮቶች ቢኖሩም ሥራውም የዚያኑ ያህል በእጅጉ እየሰፋ ነው።

እግዚአብሔር ለቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንና ለመላው የኢትዮጵያ ወንጌላዊያን ቤተ ክርስቲያናት ልዩ እጅግ እንዳለው የሚጠቁሙ በርካታ ጅግሮዎች በችግሮቹ መካከል ሲበቅሉ ይስተዋላሉ። የውስጡ ችግር የምዕመናንን ልብ ቢያስቆዝም በርካታሀገሮች በመከራውስጥ ጠርታ ለወጣቸው የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ልዩ ፍቅርና አክብሮት አላቸው። ብዙ አገልጋዮችም ከዚህኛው ቤተ ክርስቲያን ጋር በጋራ ወንጌሉን ለማስርጥ እየተመኙ ነው። ብዙዎችም የድጋፍ እጃቸውንና እውቀታቸውን መዘርጋታቸው አልቀረም። የችግሩ ማዲያቶች ፊቷን ቢያጠቁቁሯትም የውበቷን ጸዳል ግን በፍጹም ሊያከስሙት አልቻሉም። ይህንን መሰሉን አያም (Paradox) አቶ ሽፈራው ወ/ሚካኤል በሌላው የጥናት ወረቀታቸው ላይ እንደሚከተለው አስምረውበታል፤

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን አስተዋዋቂዋ እግዚአብሔር ራሱ ነው። ራሱ ስግን አግንኗል። አጣፍጧል። ታላላቅ ሚኒስትሮችና ታዋቂ የዘመኑ አገልጋዮች ወደዚህ ምድር ለመምጣት መጓጓት ከእኛ ጋር መሆንና ማገልገል ይፈቅዳሉ። ገንዘባቸውን በመስጠት በሀገሪቱ የወንጌል ሥራ እንዲሰፋ ይፈልጋሉ። የኢትዮጵያን ክርስቲያኖች ያምናሉ፣ ይወዳሉ፣ ያስጠጋሉ፣ ይረዳሉ። . . . እግዚአብሔር በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ያደላት አንዱ ትልቅ ነገር የሚያከብሯት፣ በእግዚአብሔር ዘላለማዊ ዕቅድ ውስጥ ያላትን ልዩና ከፍተኛ ሥፍራ የሚገነዘቡ፣ በጎጂ ቆመው ለመርዳት ፈቃደኛ የሆኑ፣ ሊታዘዙት፣ በደከመችበት ጎጂ ቀዳዳዋን ለመድፈን ፈቃደኛ የሆኑ አያሌ መንፈሣዊ ድርጅቶች በአጋዥነት መስጠቱ ነው።²⁰⁷

የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንም በሀገሪቱ ውስጥ ካሉት ወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት አንዱ እንደመሆኗ የሌሎች በረከት በረከቷ፣ በሌሎች ውስጥ የሚታዩት ችግሮችም በእርሷም ውስጥ መስተዋላቸው አልቀረም። ለቤተ ክርስቲያናት ተደላድሎ መቆም የተመቻቹ ሁኔታዎች የመኖራቸውን ያህል የቅዱሳንን ኅብረት ለማናጋት፣ የታላቁን አገልግሎት ተልዕኮ ለማስናከል የሚሞክሩ ችግሮች መብቀላቸው ግድ ስለሆነ ሁኔታዎች በትዕግሥት መታየት ይገባቸዋል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፤ «በዓለም ላላችሁ መከራ አለባችሁ» ያለው እውነትም ተፈፃሚ መሆኑ አይቀርም። የመከራው ዓይነት የተለያየ ቢሆንም።

²⁰⁷ ሽፈራው ወ/ሚካኤል፤ ለኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የተከፈቱ በርቶ፤ ገጽ 6

ቤተ ክርስቲያን በተመሠረተችበት ዓለት ላይ እንደ ጸናች እስከ ጌታዋ የምጽዓት ቀን ድረስ በአሸናፊነት ትኖራለች። በምድር እስካለች ድረስም ተግዳሮቶቿ ብዙ ናቸው። መነቀፍ መሰደድን የመሳሰሉ የውጭ ችግሮች መምጣታቸውም ግድ ነው። ሥር ሰደው ሊጸኑ በማይችሉ ጥቃቅን የውስጥ ችግሮችም መጠቃት አይቀረም። ቢሆንም ግን ተስፋ አለ።

በጌታዋ ዳግም ምጽዓት የመጎብኘቷ ወራት የቤተ ክርስቲያን የመጨረሻው የተስፋዋ ማሳረጊያ ቢሆንም የማገገሚያዋ ተስፋ ዛሬም ነገም ጽኑ ነው።

ሰፊ ሥራ ወደፊት የሚጠብቃት የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንም በውስጧ ያቆጠቆጡትን ጉድፎችና አረሞች ኮትኩታ ማሳዋን ልታጸዳ እንደሚገባት እግዚአብሔር ደጋግሞ እየተናገራት ነው።

ቤተ ክርስቲያን የጣለችውን ፍቅር እንድታነሳና የዘነጋችውን እውነት ይዛ መሸራውን ኢየሱስን እንድትጠብቅ የማንቂያው ደውል እየተደወለላት ነው። ብርሃኗን ከፍ አድርጋም የከበባትን የጨለማ ሥራ እንድትገፍ አምላኳ ጊዜው ዛሬ ነው እያላት ነው።ቆ

ምዕራፍ አምስት

ከትናንቱ ለዛሬ

ከዛሬው ለነገ

ትናንት . . .

ባለፉት ሰባ ዓመታት ውስጥ እግዚአብሔር በቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ዙሪያ የሠራቸውን ታላላቅ ሥራዎች በሙሉ በዝርዝር ለማስፈር አቅሙም ሆነ ብቃቱ አይቀራረብም።

በደቡብ የሀገሪቱ ክፍል የተዘራው የወንጌል ቅንጣት ያደገውና የሰፋው ለብዙዎችም መጠለያ የሆነው በግድያደንቅ ፍጥነትና ከሰው አእምሮ በላይ በሆኑ ተዓምራቶች እየታጀበ ነው።

የባህል ሰንሰለቶችን እየፈታ፣ የባዕድ አምልኮት ሥልጣን እየገፈፈ፣ በብዙ ጉዳዮች ላይ የተጋረዱትን የብረት አጥር ተግዳሮቶችን እየከፈተ ወንጌል በሙላት ተሰብኳል። ደህንነት ለፍጥረት ታውጇል። በደቡብ የሀገሪቱ ክፍል የወደቀው ዘርም አፍርቶ በሀገሪቱ አራቱ አቅጣጫዎች የወንጌል ሥራ ሰፍቷል፤ የምሥራቹ መቅረዝም ከፍ ብሎ ለመታየት ችሏል።

የወንጌሉን አደራ በጫንቃቸው የተሸከሙት አባቶቻችንም ቤት ንብረታቸውን፣ ትዳር ኑሮአቸውን እየተው ወደማያውቁት ባህልና ሕዝብ መካከል እየተገኙ የአምላካቸውን የማዳን ሥራ አብስረዋል። ለርሃብና ለጥግት፣ ለርዛትና ለችግር እጅ ሳይሰጡ፣ ሞትን ፊት ለፊት እየተጋጠሙና ድል እየነሱ፣ ለተፈጥሮ ጥቃት ሳይበገሩና ሳይንበረከኩ ምድሪቱን ለወንጌል አቅንተዋል። ጭንጫ ልብ ጣፋጭ የሕይወት ውሃ እንዲያፈልቅ አድርገዋል። ወንጌል ለሥጋና ለነፍስ በረከት እንዲሆንም ምክንያት ሆነዋል።

ለደቡብ የሀገራችን ክፍል ወንጌል የነፍስ አርነት የታወጀበት የምሥራች ብቻ ሳይሆን የሥጋ በረከት የተበሰረበትና የተገኘበት መፍትሔም ጭምር ነው። የሰብዓዊነት ክብር የተገለጠበት፣ የእስራት ቀንበር የተሰበረበት ሥልጣንም ነው። ይሄ ወንጌል እንደሰደድ እሳት

እየሮጠ፤ እንደ ፈረሰኛ ወንዝ እየጋለበ ፍጥረትን ለክርስቶስ ግርኳል። የበቃ እውቀትና ሥልጠና የሌላቸውን አባቶችን እግዚአብሔር እየቀባ የከብሩ ተሸካሚ፤ የተዓምራቱ ምልክት መፈጸሚያ እንዳደረጋቸው ቀደም ባሉት ቅዶች ውስጥ በስፋት ተዘርዝሯል።

ትናንት የነበረውና የተመዘገበው የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ታሪክ የደመቀ መዓዛውም የሚያውድ ሽታ ነበረው።

ለዚህ በረከት ምክንያት የሆኑት ቀዳሚዎቹ የሱዳን ኢንቴርዩር ሚሲዮን አባላትና የቤተ ክርስቲያኒቱ አንጋፋ አዕማድ አባቶች ዋጋቸው በአምላካቸው ፊት የከበረ፤ ሽልማታቸውም ዘለዓለማዊ መሆኑን እናምናለን።

ያም ቢሆን ግን ምድሪቱ በሙሉ ለወንጌል ተግርካለች ማለት አይደለም። ገና በወንጌል መታረስ የሚገባቸው ብዙ ማሳዎች፤ ብዙ ሕዝቦች ይቀራሉ። የምሥራቹን ቃል ለመስማት እየጓጉና እየናፈቁ ያሉት ወገኖቻችን አያሌ ናቸው። ገና ሰደዱ ሊፋፋዎት ጥረቱ ሊጠናከር፤ የመስዋዕትነቱ ክፍያ ከፍ ሊል ይገባል።

የኢትዮጵያ ንጉሥ የነበሩት አፄ ቴዎድሮስ (1845 - 1860 ዓ.ም.) በእንግሊዝ ወራሪ ጦር እጅ ለመውደቅ መቃረባቸውን በተመለከቱ ጊዜ «እጂንስ ለወራሪ ጠላት አልሰጥም።» በማለት በራሳቸው ሽጉጥ ሕይወታቸውን በመቅደላ አምባ ላይ ሊያጠፉ ሊወሰኑ የተናገሩትን ኑዛዜ አስመልክተው አንድ የሀገራችን ዕውቅ የቅኔ ጠቢብ በብዕራቸው ቴዎድሮስን በሚከተሉት ሁለት የግጥም ስንኞች እናገረዋቸዋል፤

«ያለፈ ጥረታችንን፤ ሳስታምመው ትዝ ሲለች፤

ከምክርነው ነገር ይልቅ፤ ያልምክርነው ነው የሚቆጫኝ»²⁰⁸
ብለዋል ይባላል፤ አፄ ቴዎድሮስ።

የኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን መሪዎችና ምዕመናንም እንዲሁ በዛሬ ላይ ቆመን ትናንትን ስናስተውል «ከምክርናቸው ነገሮች ይልቅ ያልምክርናቸው ብዙ ነገሮች እንዳሉ» እንገነዘባለን። ከሄድንባቸው በርካታ ጎዳናዎች ይልቅ ገና እግራችን ያልነካቸው ብዙ መንገዶች ይቀሩናልና።

²⁰⁸ ዐጋሪ 7/መድኅንነ እሳት ወይ አበባ፤ ገጽ 208

የአደራውን ዱካ የተረከበው የዛሬው ትውልድ የሚከውናቸው ተግባራትም በፊቱም፤ በልቡም ላይ ተንጣሎ እየጠበቀው ነው። ብዙ ያልተሞከሩ፤ ብዙ ያልቀኑ፤ አያሌ ድንግል ልቦች ታርሰው የወንጌሉ ዘር ሊዘራባቸው እየጠበቁን ነው። እንደ ደቡብ ሁሉ የሰሜኑም፤ የምሥራቁም፤ የምዕራቡም አቅጣጫ የወንጌል ያለህ እያለ ነው።

ገና ያልሞከርናቸው በርካታ ሥራዎች ገና ይጠብቁናል። አዝመራው ነጥቶ የሠራተኛ ያለህ እያለ በመጣራት ላይ ነው። በመንፈስ ቅዱስ የተቀጣጠለው የእግዚአብሔር ሥራ በተጨማሪና በሚዳሰሱ ድንቅ ሥራዎች በምድራችን ላይ ተገልጽዋል። (አንዳንድ የወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናትን ታሪክ ለመጠቃቀስ የሞከሩ ጸሐፊዎች የመንፈስ ቅዱስ ሥራ በሀገሪቱ መታየት የጀመረው በ1950ዎቹ የመጨረሻ ዓመታት ገደማ ከዩኒቨርሲቲ በተመረቁና በሚማሩ ተማሪዎች አማካይነት እንደሆነ ቢገልፁም አመለካከቱን በፍጹም ለመቀበል ያዳግታል።) የመንፈስ ቅዱስ ሙላት በኃይልና በሥልጣን ተገልጾ ከ1920 ዓ.ም. ጀምሮ በእኒያ ባልተማሩ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን አባቶች አማካይነት ምድራችንን ባያጥለቀልቅ ኖሮ ቤተ ክርስቲያኒቱ የደመቀ የሰባ ዓመታት ታሪክ፤ የእግዚአብሔር ታላቅ እጅ የተገለጹባቸውን ሁነቶች ማመልከትም ባልተቻለ ነበር።

የእምነት ቀዳሚዎቻችን ቀለም የመለየት እውቀቱ ባይኖራቸውም በመንፈስ ቅዱስ ርዳታ መጽሐፍ ቅዱስን እያነበቡ ያስተምሩ ነበር። ይህንን አስደናቂ ስጦታ የተቀበሉ በርካታ ምሥክሮች በቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ዙሪያ ሞልተዋል። በእምነት እንደ ኢየሱ የተፈጥሮ ሕግና ሥርዓት የተገዛላቸው አንጋፋዎቻችን ብዙዎች ናቸው። ሙታንን ያስነሱ፤ ሰማያትን የዘጉና የከፈቱ፤ ተፈጥሮን በማዘዝ ከሞትና ከመከራ ያመለጡ ቁጥራቸው የትየለሌ ነው። ከባዕድ አምላኪዎች ጋር ተገዳድረው የሆነው አምላካቸው ከንድ በአደባባይ የተገለጸላቸው ኤሊያስች ሞልተዋል። እንደ ሲድራቅ፤ ሚሳቅና አብድናን በእሳት ውስጥ በማለፍ ከእነርሱ ጋር ያለውን የአምላካቸውን ኃይል ከንድ ያላዩ ምሥክሮች አልጠፉም። ይህንን ሁሉ ተዓምራት የፈጸሙት በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ካልሆነ በስተቀር ሌላ በምን ሊመካኝ ይችላል። (ዝርዝሩ በቅጽ አንድና ሁለቱ ተካትቷል።)

ይህንን መሰሉ የእምነት ቀዳሚዎቻችን ተጋድሎ የዛሬዋን የሚሊዮኖች እናት የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንን አፍርቷል። በጽናት፤ በቆራጥነትና በመስዋዕትነት የዘሩት የወንጌል ዘርም በሺህ የሚቆጠሩ አጥቢያዎች እንዲመሠረቱ ምክንያት ሆኗል። በመንፈስ ቅዱስ ታላቅ

ሥልጣንና ኃይል የተጀመረው መነቃቃት ያለምንም ማጋነን ለምድሪቱም ፈውስ አስገኝቷል። እስራት ተፈትቷል። የእግዚአብሔር ክብር ከፍ ብሎ ሊውለበለብ በቅቷል። እነዚያ የእምነት ጀግኖች በፈጸሟቸው ታላላቅ ሥራዎች ይህ ትውልድ ፍሬው ጎምርቶ ለማበብ ችሏል። ተንበራፍቶም ሠፍቷል። ሠራዊት ሆኗል። ክብሩ ሁሉ፣ ምሥጋናው ሁሉ ለዘለዓለማዊ አምላካችን ይሁን።

ዛሬ . . .

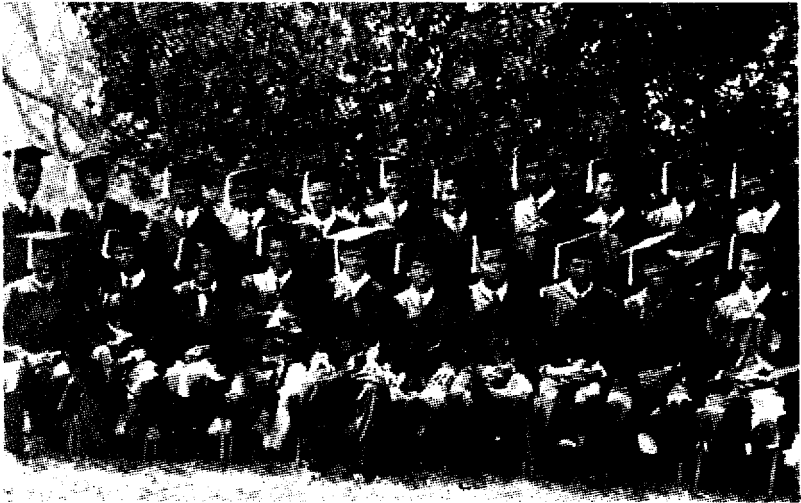
የትናንቱ መልካም የወንጌል ተጋድሎ ሩጫ ዛሬ የደረሰንበትን የበረከት አክሊል እንዳቀዳጀን ከላይ ለመጠቃቀስ ተሞክሯል። የተሮጠባቸው መንገዶችና መስዋዕትነት የተከፈለባቸው ትግሎች ሁሉ ወደ ምሉዕ አሸናፊነት አድርሰውናል ለማለቱ ግን በጭራሽ አንሞክርም።

ቀዳሚዎቹ አባቶቻችን ሙሉ ኃይላቸውን፣ ሙሉ ጉልበታቸውን፣ ገንዘባቸውንና ሃብታቸውን ያዋሉት በዋነኛነት ለወንጌል ሥርጭትና ለቤተ ክርስቲያን ተከላ ነበር። ከዚህ ጎን ለጎን አብሮ መሠራት የሚገባቸው መሠራታዊ ጉዳዮች ተገቢውና ወቅታዊ ትኩረት ስላልተሰጣቸው ያኔ ዓይን የማይዋሉ የሚመስሉ ችግሮች ዛሬ ገዝፈውና እጅግ ሥር ሰደው የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን እንደልብ እንዳትሮጥ ምክንያት ሲሆኑ ይስተዋላል። ትናንት ትኩረት ስላልተሠጠባቸውም ዛሬ ከጥረቶቻችን መካከል ለብዙው አረሞች መፍትሔ ፈላጊ ለመሆን ተገደናል። ይህም በመሆኑ አባቶቻችን በሙሉ ኃይላቸው የሠሯቸው የወንጌል ሥርጭትና የቤተ ክርስቲያን ተከላ ጉዳዮች አንዳንድ ጊዜ እንደ ሁለተኛ ደረጃ እንዲታዩና እነርሱ እንደ ቀላል ነገር ያለቱዋቸው ሌሎች እንደ ቁጥቋጦ ይታዩ የነበሩ ችግሮች ዛሬ ሥር ሰደውና ሰፍተው ዋናውን የቤተ ክርስቲያን ተልዕኮ ሲሸፍኑና ሲከልሉ ይስተዋላል።

ተተኪ መሪዎችን ለማፍራት የተሠጠው ዝቅተኛ ቦታ ዛሬ ለሚታዩት ችግሮች ሁሉ በዋነኛነት ይጠቀሳል። አባቶቻችን ወንጌልን ባሠራጩባቸውና ቤተ ክርስቲያናትን በተከሉባቸው አካባቢዎች ሁሉ መሪዎች ከሥር እንዲያድጉ፣ አገልጋዮች እየተከተኩቱ እንዲበቅሉ፣ የኋላው ደጅን ሠራዊት በተሻለ ዕውቀትና ጥበብ እንዲከተላቸው ለማድረግ ብቃቱም እውቀቱም ስላልነበረ የዚያ ውጤት ዛሬ ጉልበታችንን ሊያሸመደዎድ ግድ ሆኗል።

ቅንና የዋህ የነበሩት አባቶቻችን እነርሱው ወንጌላዊ፣ እነርሱው መሪ፣ እነርሱው አስማሪና ተሰማሪ በመሆን ቀንበራቸውን ሙሉ

ለሙሉ በሜንቃቸው ላይ በመሸከማቸው ፈለጋቸውን የሚከተል ተጠማጅ ወዲያው እግር በእግር አልተተካም። በዚህ ምክንያትም የዛሬዋ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ኃይላንና ጉልበቷን በአንድ አስተባብራ በከንፎቿ ሥር ለተጠለሉት ልጆቿና አጥቢያዎቿ በቂ መሪና በቂ አስተማሪና መጋቢ በብዛትና በጥራት ለማሳደግ ጥረትና ሩሜ በማድረግ ላይ ትገኛለች።

የዲሳ አገልጋዮች ግሠልጠኛ ግዕዝል የ3ኛው ዙር ተመራቂያች! ሐምሌ 15/1989 ዓ.ም.

በሁለተኛ ደረጃ ሊጠቀስ የሚገባው ችግር የቤተ ክርስቲያን ምዕመናን በደቀ-መዝሙርነት ትምህርት ሥር ሰደው እንዲያድጉ የተደረገው ጥረት አናሳ መሆኑ ነው። ብዙ ወንጌላዊያን አሉ! ነገር ግን የሁሉም አትኩረት ወንጌል ወደ አልደረሰባቸው ቦታዎች በመሆኑ በቤት ውስጥ ያሉት ምዕመናን በተገቢ መጋቢ ተገቢው ትምህርት ሊሰጣቸው አልቻለም። ብዙዎች ሰፊ ራዕይ በመዘርጋት ከአካባቢያቸው ርቀው ከሀገር ሀገር እየሄዱ የወንጌሉን ዘር በመዝራት ብዙ ፍሬ አዝምረዋል። በንዳቸው ለበቀሉት ምዕመናን ግን አስፈላጊውን ክትትልና ምግብ የሚሠጣቸው ቋሚ አገልጋይ ባለመኖሩ ብዙ የቤት ልጆች በመንፈሳዊ ርሃብ ሊጠቁ ችለዋል።

ይህንን ሥር የሰደደ ችግር ለመቅረፍም በአሁኑ ወቅት የብሔራዊ ወንጌላዊያን ቡድን አገልግሎት ተጀምሮ ዘርፈ ብዙ ሥልጠና

የዲሳ አገልጋዮች ግሰልጠኛ ግዕዝል የ3ኛው ዙር ተመራቂዎች! ሐምሌ 15/1989 ዓ.ም.

እየተሠጠ ነው። እያንዳንዱ አጥቢያ የራሱ መጋቢ እንዲኖረውም ጥረት እየተደረገ ነው።

አንጋፋዋ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን አንቱ የተሰኙና እንደ አእማድ የሚታዩ አባቶችን የያዘች ቤተ ክርስቲያን መሆኗ ተደጋግሞ ተገልጽዋል። እነዚህ ቀዳሚ አባቶች ያለፉባቸው ፈታኝና ጠመዝማዛ ጎዳናዎች ምን ያህል የከበዱና የመረሩ እንደሆኑም በዝርዝር ለማመልከት ተሞክሯል። ቤተ ክርስቲያኒቱ የምታከብራቸው፣ ምዕመናን የሚታዘ ዙላቸውና በረከታቸውን በአክብሮት የሚጠብቀው ሕዝብ ቁጥር ብዙ ነው። እነዚህ የተከበሩ አባቶች ለቤተ ክርስቲያኒቱ የታሪክ ምሥክሮችና ትውልድን እንደ ሰንሰለት የሚያያይዙ ቀለበቶችም ናቸው። ይህን የዛሬውን መሠረት የጣሉት እነዚህ ጎምቱ አባቶቻችን ስለሆኑ በእነርሱ ላይ የተመሠረተው ተከታይ ትውልዶች የሚሸከሙን ምስሶዎች አላጣንም። እነዚህ አባቶቻችን በፍቅርና በማስተዋል ይከበራሉ ይፈራሉ።

ፍርሃቱ ግን በርካታ ጊዜያት ወደ አልተፈለገ አቅጣጫ አዘንብሎ ያልተፈለገ ውጤት ማምጣቱ አልቀረም። አቶ ሽፈራው ወ/ሚካኤል እንዲህ ይገልፁታል፤

መልሼ መላልሼ እራሴን ጨምራ ስለ ቤተ ክርስቲያናችን ሳስብ ዋነኛ ችግር መስሎ የሚታየኝ ሰዎችን ከእግዚአብሔር ይልቅ መፍራታችን ነው። የእግዚአብሔር ቃል ሰውን ስለመፍራት «ሰውን መፍራት ወጥመድ ያመጣል» (ምሳሌ 29፥25) ይላል። በዚህ ምክንያት ከአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን እስከ ከፍተኛ የቤተ ክርስቲያናችን መዋቅር ድረስ ከፍተኛ ዋጋ ከፍለናል። ሕይወታችን ተሸርሽሯል። ጊዜያችን በከንቱ ባክኗል። ገንዘባችን ወጥቷል። ለጌታ ሊውል የሚችል ውድ ጉልበት እንዲሁ ፈሷል። እውነትም ሁለንተናችን ሥፍር ቁጥር በሌለው የተለያየ ዓይነት ወጥመድ ገብቷል። በአንፃሩ ደግሞ እግዚአብሔርን መፍራት የጥበብ ሁሉ መጀመሪያ የበረከት ሁሉ ምንጭ እንደሆነ የጌታ ቃል ደግሞ ደጋግሞ ይናገራል። ወገኖቼ በኔ ግምት በዚህ አንፃር በጋራና በግል አምላካችንን ይቅርታ መጠየቅ አለብን ብዬ አምናለሁ።²⁰⁹

ይህ የእርስ በእርስ መፈራራትና ጀርባን አላግባብ የሚያጎብጥ የፍርሃት አክብሮት በትህትና መቀበል እንዳይኖር፣ በፍቅር መደማመጥ እንዳይፈጠር፣ ይቅርታ ላለመስጣጣት፣ መደጋገፍ እንዲያንስ፣ የእርስ

²⁰⁹ ሽፈራው ወ/ሚካኤል፤ የቤተ ክርስቲያናችን ዋና ዋና አላባቢ ጉዳዮች፤ ሪፖርት፤ 1991 ዓ.ም.

በርስ ውህደትና አንድነት እንዳይኖር፤ የመንፈስ ቅዱስ ሰጦታና አጠቃቀም በሚገባ እንዳይታይ «ሌሎችስ ምን ይላሉ ከማለት ይልቅ እኔን ብቻ አድምጡኝ» የሚለው አመለካከት ብዙ ጊዜ ገንኖ ስለሚደመጥ በችግራችን ላይ የራሱን ክፍተኛ አስተዋፅኦ አበርክቷል።

በርካታ የቤተ ክርስቲያኒቱ ልጆች ይህንን መሰሉን ችግር እየሸሸ ወደ ተለያዩ አብያተ ክርስቲያን ብብት ውስጥ ገብተው ተሸሽገዋል።²¹⁰ ይህም የማይሸሸገው የቤተ ክርስቲያኒቱ ድክመት ነው።

የጅግ የቤት አገልጋዮች ግሠልጠኛ የመጀመሪያው ዙር ተመራቂዎች ቃል ኪዳን ሲገቡ! 1989 ዓ.ም.

አንዳንዶችም በዚህን መሰሉ ችግር ግፊትና ራሳቸው ለችግሩ ምክንያት በመሆን ከቤተ ክርስቲያን ተነጥለው በራሳቸው ስምና ህልውና ለመቆም እርምጃዎችን ወስደዋል፤ አልፎም ተርፎ ቤተ ክርስቲያኒቱን ለማናጋትም የተቻለውን መከራና ግፊት አድርገዋል።

ትናንት መፍትሔ ሳይሰጣቸው ቀርቶ እየተላለፉ መጥተው በዛሬው የቤተ ክርስቲያኒቱ አጀንዳዎች ላይ የተደረቡ ጉዳዮችም ነገ በጥንቃቄ እንዲታዩ ለአደራ ተረካቢው ትውልድ በይደር የቆዩ ይመስላሉ።

የኅብረተሰብና የቤተ ክርስቲያን ግማሽ አካል የሆኑት ሴቶች በቤተ ክርስቲያኒቱ የአገልግሎት ድርሻ ውስጥ ሲያበረክቱ የቆዩት ድርሻ በገደብ ታጥሮ ቆይቷል። ይህን መሰሉ ማዕቀብ የግል መረዳት በሚንፀባረቅበት የመጽሐፍ ቅዱስ አፈታት ላይ እየተመረኮዘ ብዙ ሲያወዛግብ ኖሯል። «በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሴቶች ድርሻ እስከ ምን ደረጃ መሆን ይገባዋል?» የሚለው ጥያቄ መጽሐፍ ቅዱስን መሠረት

²¹⁰ ዝኒ ከግሁ።

አድርጎ በጥንቃቄና በጥበብ ሊመለስ ይገባዋል። ይህ ዓመታትን ተሻግሮ ሲያከራክር የቆየው አጀንዳ ለተከታዩ ትውልድም ስንት ሊሆነው እንደግደገባ እየታመነበት ነው።

የድርብ ጋብቻ ችግርም በአንዳንድ የቤተ ክርስቲያኒቱ የዳር አገር አጥቢያዎች ውስጥ ተዛንፎ እንደተቀመጠ የግዕዝን ችካል ብዙ ችግሮችን ሲያሳስብ ይስተዋላል። ትናንት ዕልባት ያላገኘው አንዱ ችግር ይህ ነው። ትናንት ታሪካችን፣ ዛሬ ገጠመኛችን፣ ነገ ትዝታችን ሊሆን ግን አይገባውም። ጥበብ በተላበሱ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በነበር ፋይል ውስጥ እንዲታሠር እየተሞከረ ነው።

ግራጄና ተካላኝ ከኩሪፍቱ ሕፃናት ግዕዝል! 1986 ዓ.ም. ኩሪፍቱ

ለነገው ተተኪ ሕፃናት የተሠጠው የእስከዛሬው ድርሻ አናሳነትም የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንን ለጸጸት እንደዳረጋት ገልጾ ማለፉ ንስሃም ጥበብም ነው። ንጉሥ ዳዊት ለተተኪው ልጁ ለንጉሥ ሰለሞን እንዳዘዘው የዛሬው ትውልድ ይህንን ግዙፍና አስፈላጊ አጀንዳ «በጥበብ ሊፈጽመው ግድ ነው።»

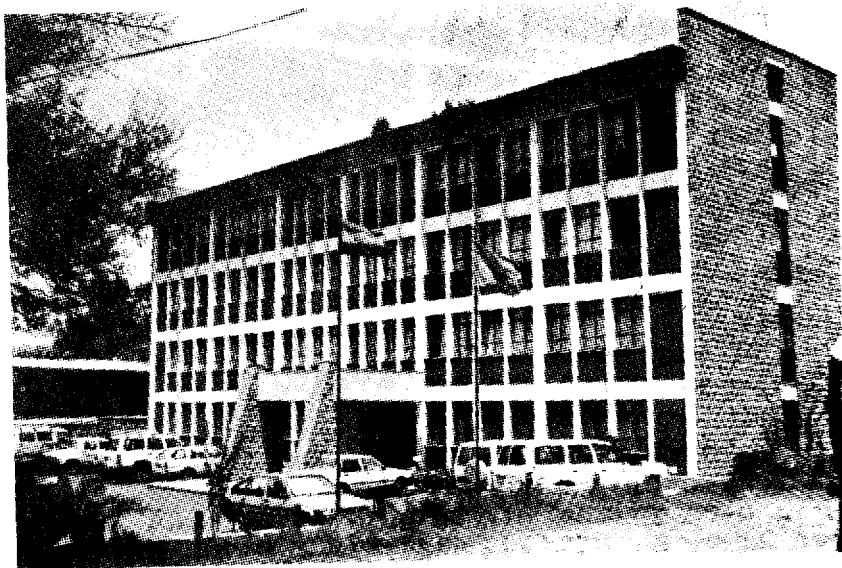
ከትናንት እየተንከባለለ ዛሬ የደረሰው የመንጋን ቁጥርና መልክ ያለግወት ችግር የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ትልቁ ድካም ነው። «በቃል ያለ ይረሳል! በጽሑፍ ያለ ይወረሳል።» እንዲሉ የአጥቢያ ቤተ ክርስቲያናት ትክክለኛ አሀዝ፣ የምዕመኑ እርግጠኛ ብዛት፣ የየዘመኑ አገልጋዮች አሻራ በጽሑፍና በመረጃ ተጠናቅሮ እንዲቀመጥ በጊዜው ለጊዜው ትውልድ አደራው ተላልፎዋል። ከሁሉም በላይ ደግሞ ህያው

ግጦሽና ተካላኝ ከኩሪፍቱ ሕፃናት ግዕዝል! 1986 ዓ.ም. ከሪፍቱ

ምሥክር ለሆኑት አንጋፋ አባቶች ተገቢው አባታዊ አክብሮትና እንክብካቤ መኖር እንደሚገባው ዛሬ ያልተፈጸሙት! ነገ ግን መፈፀም የሚገባቸው ጉዳዮች ግድ ሊሉን ይገባል።

እነዚህና ሌሎችም በርካታ ተጠቃሽ ፈር ያልያዙ ጉዳዮች እንደሉብ ላለመርጥ የመሰናከል ችግሮች ቢሆኑም በእግዚአብሔር አምላካችን ልዩ መጎብኘትና ርዳታ የተከናወኑና እየተከናወኑ ያሉ መጠነ ሰፊ ትሩፋቶችም አልጠፉም።

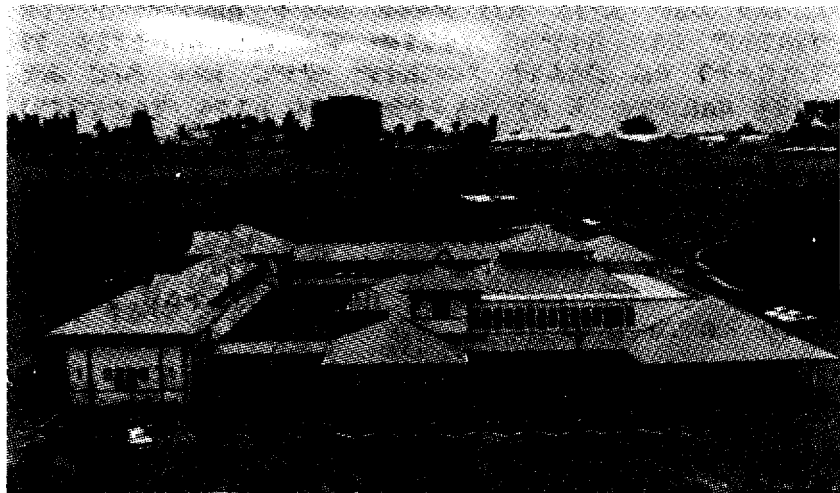

የኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ጥና ጽ/ቤት፤ ከመስከረም 1987 ዓ.ም. ጀምሮ

የኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ብሔራዊ ጽ/ቤት ባለ ሦስት ፎቅ ሕንፃ ተሠርቶ ለአገልግሎት የዋለው በመስከረም ወር 1987 ዓ.ም. ሲሆን የቤተ ክርስቲያኒቱ የገንዘብ አቅም ተግባራዊ ተስፋው ድንግዝግዝ ማለት በጀመረባቸው ዓመታት ነበር። የገንዘብ እጦት ችግር ለአምላካችን ምንም ነውና ነገሮች በደበዘዙበት ሁኔታ የሚታይ ግዙፍ ምሥክር ሊቆም ችሏል። ለዚህ ህንፃ መሠራት ከፍተኛ አስተዋፅኦ ካደረጉት የወቅቱ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ነን በመሆን ሚ/ር

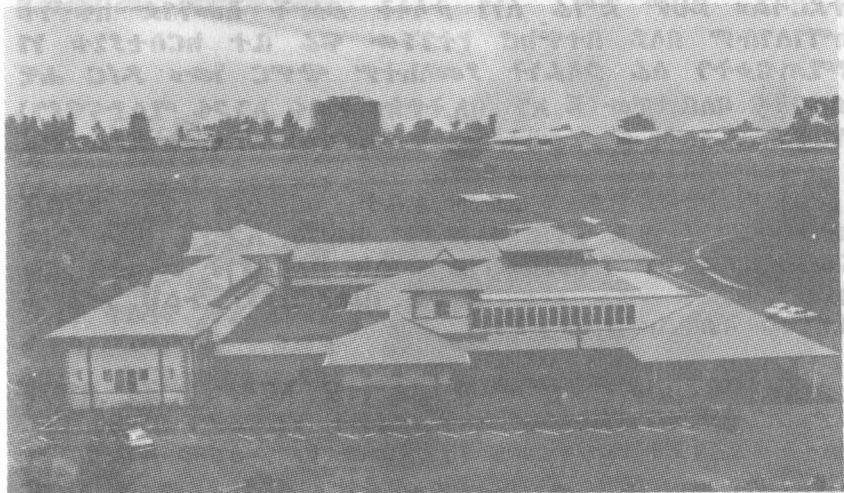
አንድሪው ሚከንስ ያደረጉት አስተዋፅኦ ሊገለጽ ከሚችለው በላይ ሰፊ ነው። (ሚ/ር አንድሪው ሚከንስ በኢትዮጵያ አየር መንገድ አውሮፕላን በመጓዝ ላይ እያሉ በተፈጠረው ችግር ምክንያት አውሮፕላኑ በኮምፎስ ደሴት ላይ ተከሰከሰ በመወድቁ ሕይወታቸው ያለፈው ህዳር 14/1989 ዓ.ም. ነው።)

በከፍተኛ ዲፕሎማ ደረጃ ወጣቶችን የሚያስመርቁት የዲላ፣ የሆላዕናና የወላይታ የአገልጋዮች ማሠልጠኛ ተቋማት ተግባራዊ መሆንም ለቤተ ክርስቲያኒቱ ትልቅ እምነት የጨመረና በጨለማ ዘመን የታየ የራዕይ ውጤት ነው። የኢክንጀሊካል ቲሎጂካል ኮሌጅ (Evangelical Theological Collage) ጅማሪና መስፋፋትም በጸሎት ተወልዶ ያደገ የቤተ ክርስቲያኒቱ አባቶች የእንባና የጸሎት ውጤት ነው።

የገዢው የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች መፍለቂያ ኮሌጅ
(ኢክንጀሊካል ቲሎጂካል ኮሌጅ ፎቶ፣ ገይናለም)

ይህ በዲፕሎማና በዲግሪ ደረጃ ተማሪዎችን የሚያስመርቀው የሥነ-መለኮት ኮሎጅ ኤስ.አይ.ኤምና የኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ራዕዩን እየተጋሩና ኃይላቸውን እያስተባበሩ የፈጠሩት የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የትምህርት ተቋም ነው። ተቋሙ ከቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን አልፎ ለብዙ ወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት በረከት እየሆነ ይገኛል። የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን፣ የወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን መካነ ኢየሱስና የኢትዮጵያ ወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት

የነገይቱ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች መፍለቂያ ኮሌጅ
(ኢኸንጀሊካል ቲኦሎጂካል ኮሌጅ ፎቶግራፍ)

ገብረት ጽ/ቤት በጋራ በመሆን የጀመሩት የኢትዮጵያ የሥነ-መለኮት የድገረ ምረቃ ት/ቤት (Ethiopian Graduate School of Theology) የመጀመሪያዎቹን ወጣቶች በግስትሬት ደረጃ ሊያስመርት በዋዚግ ላይ ነው። ይህም ከሚቆጠሩት የበረከት ዘላለኞች አንዱ ፍሬ ነው። በጃግ የተከፈተው የቤተ ክርስቲያኒቱ የቤት አገልጋዮች ግሠልጠኛ ተጽዋኛ የቤተ ክርስቲያኒቱን ቤት አገልጋዮች የሚያስመርቀው በከፍተኛ ጂፕሎማ ደረጃ ነው።

የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የወንጌል ሥርዊት አድግሷን በግስቶት በታሪኳ ለመጀመሪያ ጊዜ 10 ያህል አገልጋዮቿን በሚሊ ዮናዊነት ወደ ህንድ በግሠግራት ከታህሣስ 22 እስከ መጋቢት 22/1990 ዓ.ም. ባሉት ሦስት ወራት ጊዜ ውስጥ አገልግለው እንዲመለሱ ተደርጓል። ይህም ጅግራ ለነገ ታላላቅ ራዕዮች በመንገድ ከፋችነቱ ከግንባራው በላይ በተዋከሮ የተገኘው ፍሬ ቤተ ክርስቲያኒቱ ነገ የሚጠብቃትን ሰፊ ኃላፊነት ያመለክተው ጭምር ነው። ጽ/ር ሐዊ ብራንትና ባለቤታቸው ጆ አን (በኢትዮጵያ የነበሩ አንጋፋ ሚሊዮናዊያን) ለዝግጅቱና ለውጤቱ ያደረጉት ከፍተኛ አስተዋፅኦ ሳይጠቀስ አያልፍም።

የኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ጥና ጽ/ቤት ከተመሠረተበት ጊዜ ጀምሮ በተለይም ከ1970 አጋጥሽ በኋላ የተከናወኑት ዘርፈ ብዙ ተግባሮች በብዙ መልኩ በአርአያነት መጠቀስ ብቻ ሳይሆን ፈታኝ የሆኑ መሠናከሮችን በመረግመድ ጉልህ ሥራዎች ሊከናወኑ ችለዋል።

በ1977 ዓ.ም. የተጀመረው የልግትና እርዳታ ሥራ፣ በ1978 ዓ.ም. አገልግሎቱን የጀመረው የውሃ ሥራዎች ፕሮግራም፣ በ1980 ዓ.ም. በአዲስ አደረጃጀት የተዋቀረውና የተጻፀመው የሥነ-ፅሁፍ አገልግሎት፣ በ1983 ዓ.ም. አስተባባሪ ተመድቦለት ሥራውን በይፋ የጀመረው የሀገር አቀፉ የሴቶች አገልግሎት፣ በጦርነትና በተለያዩ ችግሮች ምክንያት ወላጆቻቸውን ያጡ ሕፃናትን በመስብሰብ በ1981 ዓ.ም. የተጀመረው የኩራፍቱ የሀፃናትና ሁለገብ ልግት ግዕክል፣ የከተሞች አገልግሎት የቤተ ክርስቲያኒቱን የፋይናንስና የአስተዳደር ፖሊሲ ተግባራዊነት ለመከታተልና ለማስፈፀም ታስቦ በ1982 ዓ.ም. የተከፈተው የአስተዳደርና ፋይናንስ መምሪያ ከጉልህ ክንውኖች ተርታ የሚለለቱ ናቸው። የመንፈሳዊ አገልግሎቱን ተቀዳሚ ዓላማ ከግብ ለማድረስ የተጻፀሙት እነዚህ ውስን ዘርፎችና ሌሎች ያልተጠቀሱ አገልግሎቶች ያበረከቱት አስተዋፅኦ ተላል እንዳይደለ ከዛሬው ፍራያቸው መገመት ይቻላል።

የኢትዮጵያ ታላ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የአመራር መጥቅር ይዘት የግዝተለውን ይመስላል። ቤተ ክርስቲያኒቱን በበላይነት የግሪክ ተዳድረው አካል ጠቅላላ ጉባኤ ነው። በጠቅላላ ጉባኤው የግሪክነት የቀጣና መሪዎች፣ የፕሌና ግንባራት መሪዎች፣ የሴቶች ተወካዮችና የወጣቶች ተወካዮች ናቸው። ጉባኤው በግልጽ ሁለት ጊዜ በየስድስት ወሩ በታዎችን እየወሰነ ይሰበሰባል። ጉባኤው የግዝተለው ተራ በደረሰው ክፍለ ግንባራት ገብረት ነው።

ጠቅላላ ጉባኤው ለአመራር አውቺ እንዲሆንለት ሃያ አራት ሰዎች የግንኙነት የቦርድ አባላትን ይሰይጣል። የቦርዱ ጥንኛ ተግባር ጠቅላላ ጉባኤው የግሪክናቸውን ውግኒዎች ተረጎግቷት መከታተልና ለጠቅላላ ጉባኤው የግዝተለውን አጀንዳዎችና ጉዳዮች ተደጥሞ በመመርመር ግጽደት ነው።

በርዱዎ በረከው ከሥሩ የጽ/ቤቱን ሥራ የግሪክና የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባላትን ይሰይጣል። የሥራ አስፈጻሚው ጥንኛ ተግባር የቤተ ክርስቲያኒቱን የዕለት ተዕለት ሥራ እየተከታተለ ታተለ መጥራት ሲሆን ለቤተ ክርስቲያኒቱ ጥናት ጸሐፊና ለሁለቱ ጥ/ጥናት ጸሐፊዎች (የመንፈሳዊ አገልግሎትና የልማት አገልግሎት) ጸሐፊዎች ዘፍተኛ ድጋፍ ይሰጣል።

ዲፓሪ ተዘግቶ ማገልግሎት
(በግሪክና የሥራ አስፈጻሚ ጉዞ፣
ማገልግሎት ለግሪክና የሥራ አስፈጻሚ
ማገልግሎት ለግሪክና የሥራ አስፈጻሚ)

ቤተ ክርስቲያኒቱ በወገራት ውስጥ ከጥንታዊው ሰራ የቆዳ ስፋት አንፃርና ካሏት በርካታ የጥራትና ተግባር የተገኘ የአመራር ስንሰለቱ በግዝተለው ሁኔታ ተጥቅሯል።

በሌራዊ ተዘዋዋሪ ወንጌላዊና
(በገራ ወደተኝ፤ ወንጌላዊ አሊያስ ጉተላ፤
ወንጌላዊ ሮልንስ ባህና፤ ወንጌላዊ አፋኛ በሃዳና
ወንጌላዊ ኪዳዋ ጊቻተ)

እያንዳንዱ አጥቢያ በራሱ ምሉዕ ሥልጣን ያለው ዋነኛ አካል ቢሆንም ይበልጥ መረዳዳቱና ኅብረቱ እንዲጠናከር በማሰብ ቁጥራቸው ከአስር በላይ የሆኑ አጥቢያዎች በአካባቢ ቅርበት ተሰባስበው «ክፍለ ማህበር» በሚል ስያሜ ኅብረት ይፈጥራሉ። በርከት ያሉ ክፍለ ማህበራትም የኅብረታቸውን አድማስ በማስፋት «ክፍለ ማህበራት ኅብረት» (አውራጃ) በሚል ስያሜ ይዋቀራሉ። የክፍለ ማህበራት ኅብረቶችም «ቀጣና» ወይንም ክፍል (ወደ ቀጣና የተቃረበ መዋቅር) በሚባል አንድ ሰፊ ኅብረት ሥር ይጠቃለላሉ። በዚሁ መሠረትም እስከ ነሐሴ 1991 ዓ.ም. ድረስ በኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ሥራ ያሉት ቀጣናዎች ብዛት አምስት ደርሷል። (የመዋቅሩን ስዕላዊ መግለጫ በአባሪ ክፍል ይመልከቱ።)

በኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የቀጣና መዋቅር ውስጥ የተካተቱ ኅብረቶችና አጥቢያዎች ብዛት መግለጫ

ተራ ቁጥር	የቀጣናው ስም	የቀጣናው ጽ/ቤት የሚገኝበት ከተማ	የክፍለ ማህበራት ብዛት	የክፍለ ማህበራት ኅብረት ብዛት	የአጥቢያዎች ብዛት
1	ደቡብ ምዕራብ ቀጣና	ኦርባ ምንጭ	62	8	1075
2	ደቡብ ቀጣና	አዋሣ	100	18	1098
3	መሐል ቀጣና	አዲስ አበባ	53	14	1000
4	ወሳይታ ክፍል	ወላይታ ሶዶ	17	-	782
5	ምዕራብ ቀጣና	ጅማ	21	7	285
	ድምር		161	47	4240

ማስታወሻ፤ በምሥራቅና በሰሜን የሀገሪቱ ክፍል የሚገኙትን የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት አወቃቀርን በተመለከተ ገና ጥናቱ ያላለቀ ቢሆንም በአጥቢያ ደረጃ ግን የሚከተለው መረጃ ይጠቀሳል፤

ሰሜን ኢትዮጵያ 43 አጥቢያዎች
ምሥራቅ ኢትዮጵያ 5 »

እስከ ነሐሴ 1991 ዓ.ም. ድረስ የሰሜንና የምሥራቅ ኢትዮጵያ አጥቢያዎችን ጨምሮ በአጠቃላይ 4,288 ያህል አጥቢያዎች ተመዝግበዋል። ከእነዚህ አጥቢያዎች በተጨማሪም በርካታ ታዳጊ አጥቢያዎችና የአምልኮ ጣቢያዎች ይገኛሉ። በእነዚህ አጥቢያዎች የታቀፉት ምዕመናን ብዛት 4,000,000 እንደሚደርስ ይገመታል።

የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንን እግዚአብሔር ከባረከበት አገልግሎቶች አንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤት ፕሮግራም በቀዳሚነት ይጠቀሳል። እስከ ነሐሴ 1991 ዓ.ም በቤተ ክርስቲያኒቱ ውስጥ እየተካሄዱ

ያሉት የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤቶች ብዛት 198 ደርሷል። የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤቶች በደረጃ የተዋቀሩ ሲሆን የአንደኛ ደረጃ የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤቶች ብዛት 50፣ የመለስተኛ ደረጃዎች 117፣ የክፍተኛ ደረጃዎች ቁጥር ደግሞ 31 ነው። በአነዚህ ት/ቤቶች ውስጥ የሚጣሩት ተማሪዎች ቁጥር 4418 እንደሆነ ስታትስቲክስ ይጠቁማል።

ነገ የቤተ ክርስቲያኒቱን ኃላፊነት ለመቀበል ከተዘጋጁት ተተኪዎች አንዱ

ሙሉ ጊዜያቸውን ሰጥተው ወደ መደበኛ የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤቶች መግባት ላልቻሉት አገልጋዮችም ትምህርተ መለኮትን የማስፋፋት (ትመማ) ፕሮግራም ተዘርግቶ በዚያው መደበኛ ሥራ ላይ እያሉ የመጽሐፍ ቅዱስ ዕውቀታቸውን ለማሳደግ ፕረት እየተደረገ ይገኛል። በዚሁ መሠረት በ32 የክፍለ ማኅበራት ኅብረት (አውራጃ) ውስጥ የተቋቋሙ 285 ቡድኖች ሲኖሩ የትመማን ኮርስ የሚከታተሉት ተሳታፊዎች ቁጥር 2557 ደርሷል።

እግዚአብሔር የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንን እንደ ቅንጣት ዘር ዘርቶ ለብዙዎች ማረፊያና መስብሰቢያ እንዳደረጋት የፍሬዋ ብዛት ይጠቁማል። በድካም ውስጥ ብርታት እየሰጣት፣ በዝለት ውስጥ እያፀናናት ይህኛን የብዙዎች እናት ቤተ ክርስቲያን አምላካችን በእጁ መዳፍ ከልሎ እያሰፋትና እያሳደጋት ይገኛል። ብዙ ትውልድ፣ ብዙ ምሥክር፣ ብዙ አዋጅ ነጋሪ፣ ብዙ የምሥራች አብሳሪ ሠራዊት በሥሯ

ነገ የቤተ ክርስቲያኒቱን ኃላፊነት ለመቀበል ከተዘጋጁት ተተኪዎች አንዱ

ተጠልሏል። የጌታችን ፖዕዓት እስኪታረብ ድረስ የታላቁን ተልዕኮ
አገልግሎት በጭንቃዋ ላይ ተሸክግ እነሆ የመንገዱን ዘር በመዝራት ላይ
ነች። በሰባ ንጡት ዕድሜያዊ በርካታ ታሪኮችና ትዝታዎች ግንደር
ለመሆን ያስቻላት አያላኳ ነው። ዛሬዋ ለዚህቺው ቤተ ክርስቲያን
እግዚአብሔር እንዲህ እየተናገራት ነው፤

«የድንኳንሽን ሰፍራ አዕራ፥ መጋረጃዎችሽዎ ይዘርጉ።
አትቆጠዉ፥ አውታሮችሽን አዕረዝግ፤
ካለዎችሽንዎ አፅኚ በተሻና በግራ ትሰፋራያለሽና።»
(ኢሳይያስ 54፥2)

(የ1992 ዓ.ም. የቤተ ክርስቲያኒቱ ጦሪ ጥቅስ)